

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3076/2020. (III. 18.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	458
3077/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	466
3078/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	471
3079/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	474
3080/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	477
3081/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	484
3082/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	487
3083/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	489
3084/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	492
3085/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	494
3086/2020. (III. 18.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	497
1002/2020. (III. 6.) AB Tü. határozat	az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1002/2019. (IX. 20.) AB Tü. határozat módosításáról.....	501

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3076/2020. (III. 18.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.I.10.790/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Kúria Mfv.I.10.790/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – az alsóbb fokú bírósági ítéletekre kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése, XVII. cikk (3)–(4) bekezdései, XX. cikke [tartalmilag a XX. cikk (1) bekezdése], XXVIII. cikk (1) bekezdése és 26. cikk (1) bekezdése sérelmére való hivatkozással.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló pert a törvényszéki bíróként dolgozó indítványozó indította a munkáltatója ellen, és keresetében azt kérte, hogy a bíróság a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 146. § (2) bekezdése alapján – mivel az alperes a számára jogszabály által előírt magatartást elmulasztotta – kötelezze az alperest a rá kiosztható ügyek maximális darabszámának, az egyéni bírói munkatehernek a meghatározására. A Bjt. 35. § (2) bekezdésébe foglalt rendelkezés ugyanis szerinte az ügymennyiség szám szerinti meghatározását teszi szükségessé, és e rendelkezésnek nem felel meg az a munkáltatói gyakorlat, amely szerint az összes beérkező ügyet egyszerűen szétosztják a bírók között.
- [3] Az indítványozó első fokon pervesztes lett, a másodfokú bíróság az ítéletet helybenhagyta, a Kúria pedig e döntést hatályában fenntartotta. A bíróságok egyrészt a Bjt. 35. § (2) bekezdésének alapelvi jellegét emelték ki, és azt, hogy a jogszabály nem tartalmaz az ügyszám konkrét meghatározására vonatkozó iránymutatást vagy metodikát. Másrészt rámutattak arra is, hogy a bíróság csak egyéni jogsérelmet bírálhat el, a felperes azonban mintegy kollektív érdeksérelmet kívánt érvényesíteni, és nem hivatkozott az őt ért konkrét jogsérelemre, nem állította, hogy a rá kiosztott ügyek száma mellett nem tarthatók az eljárási és ügyviteli szabályok vagy aránytalan lenne a munkateher. A Kúria kifejtette, hogy „[a] Bjt. 35. § (2) bekezdésben foglalt szempontok (eljárási, ügyviteli szabályok megtartása a bírák arányos munkateherre) mindig a beérkezett ügyek mennyiségére vetíthetők, hiszen a folyamatban lévő ügyekben kell ezeket az elveket alkalmazni. Az arányos munkateher meghatározása nem jelenthet évi szintű darabszám szerinti előre meghatározást, mivel figyelemmel kell lenni az adott bíróság adott ügyszakos bíróinak személyi összetételére: ítélkezési tapasztalataikra, szakmai irányultságukra, a bírói értékelések eredményére, továbbá a folyamatban lévő ügyek súlyára. [...] [T]éves a felperes érvelése arról, hogy a Bjt. 35. § (2) bekezdés helyes értelmezésével az ügykiosztás előre történő számszaki (darab, vagy -tól -ig határ szerinti) meghatározást jelent, és ennek elmulasztásával az alperes jogszabálysértést követett el.” (Kúria Mfv.I.10.790/2016/7. számú ítélete, Indokolás [43]–[48])

- [4] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában egyrészt arra hivatkozott, hogy a Kúrián az ügy elintézésére nem az ügyelosztási szabályok szerint illetékes tanácsot jelölték ki, ami sérthette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított törvényes bíróhoz való jogát. A „munkavégzéssel kapcsolatos jogviták” elbírálása ugyanis az ügyelosztási rend szerint az M.II. számú tanács referadájába tartozott, az indítványozó ügye ennek ellenére a munkaszerződés megkötésével, módosításával és megszüntetésével kapcsolatos ügyeket elbíráló M.I. számú tanácshoz került. Az indítványozó szerint egyébként már az elsőfokú eljárásban is sérült a törvényes bíróhoz való joga, mivel a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ügyelosztási rendje szerint a „Bjt. [...] hatálya alá tartozó ügyekben” kizárólag bírósági vezetők járnak el, márpedig önmagában a vezetői kinevezés nem lehet az ügy tárgya szerinti szakosodás alapja. A szakértelem minden munkaügyi bíró esetében azonos módon rendelkezésre áll. Az „ügyelosztási rend ilyen formában helytelen, szignálás alapja nem lehet” – hangzik az indítvány.
- [5] Másrészt az indítványozó rámutatott, hogy a bíró személyi függetlenségét [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés] érintően jelentősége van annak is, hogy a munkáját milyen körülmények között tudja végezni, ennek legfontosabb eleme pedig a munkateher (a bíróra kiosztott ügyek száma). Ha a bíró túlterhelt, nem várható el az eljárási és ügyviteli határidők betartása, amely miatt őt szankciók érhetik, sőt, a szakmai függetlensége is sérülhet, mert a „túlterhelt bíró nem képes teljes értékű munkára”, nem képes a hivatásával szemben támasztott elvárásoknak való megfelelésre, vagy a szabadidejében kénytelen dolgozni, ami a magánszféra sérelmével jár és a személyi függetlenségét csorbítja. Továbbá a bíró minősítésénél jelentős szempont a befejezett ügyek száma, márpedig ezt az adott bíróság átlagához mérik, tehát ha egy bíró egy leterhelt bíróságon dolgozik, akkor a jó minősítéshez az országos átlagnál több munkát kell végeznie.
- [6] Harmadrészt a bírósághoz fordulás jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] és a bírói függetlenséget [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés] sérti az indítványozó álláspontja szerint az, hogy a bíróság „a keresetindítás feltételeként egy már bekövetkezett egyéni jogsérelmet követel meg”. Ez valójában a jogérvényesítést ellehetetlenítő perakadály, amely alapján a sérelem megelőzésére nincs lehetőség, és amely a Bjt. 35. § (2) bekezdéséből nem is vezethető le. Az ügyszám meghatározása szükséges és egyben lehetséges is. Azért nincs konkretizáló végrehajtási szabály, mert a munkáltató e nélkül is teljesíteni tudja a jogszabályból fakadó kötelezettségét. Az érintett jogszabályi rendelkezés *lex imperfecta*-vá minősítése ellentmond a rendelkezés céljának, amely levezethető egyrészt abból a tényből, hogy a normát a jogalkotó a „bíró jogai” között helyezte el, illetve, hogy az eljárási és ügyviteli határidők megtartását is nevesítette. E két tényből az következik, hogy a bíró számára azt az ügymennyiséget kell biztosítani, amely mellett be tudja tartani a határidőket. Az elintézhetetlen mennyiségű munkával leterhelt bíró nem képes a feladatát ellátni. A bírói függetlenség részét képezi az indítványozó szerint az is, hogy objektíve elintézhető ügymennyiség elvégzésével bízzák meg.
- [7] Negyedrészt az indítványozó úgy véli, hogy ha az ügyteher maximumát nem határozza meg a munkáltató, akkor azzal többletmunkára kényszeríti a bírót, ami a pihenéshez való jogát [Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdés] sérti, hiszen a szabadidejében kénytelen dolgozni. Továbbá az ügyszám növekedése egyre több késedelemhez vezet az ügyek elintézésében, ami növeli a bírót érő stresszt, ez pedig az egészséghez való jog [Alaptörvény XX. cikk – tartalmilag a XX. cikk (1) bekezdése] és az egészséget tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jog [Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdés] sérelmére vezet. Az ügyszám véletlenszerű tényezők hatására való alakulása végezetül diszkriminációt [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés] is okoz a bírák között: a leterhelt bírók nem tudnak határidőben eljárni, mások viszont igen. A különbségtétel sérti az egészséghez, egészséges munkakörnyezethez és a pihenéshez való jogot.

II.

- [8] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XVII. cikk (3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

(4) Minden munkavállalónak joga van a napi és heti pihenőidőhöz, valamint az éves fizetett szabadsághoz.”

„XX. cikk (1) Mindenkinnek joga van a testi és lelki egészséghez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„26. cikk (1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak.”

[9] 2. A Bjt. érintett rendelkezése:

„35. § (2) A bíróra kiosztható ügyek számát úgy kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye az eljárási és ügyviteli szabályok megtartását és a bírák arányos munkaterhét.”

III.

- [10] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [11] Megállapítható volt, hogy az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt. A rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítélet az ügy érdemében hozott döntés, amely alkotmányjogi panasszal támadható. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott ítélettel lezárt eljárásban felperes volt – fennáll.
- [12] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére, XVII. cikk (3)–(4) bekezdéseire, XX. cikk (1) bekezdésére, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésére kétségkívül alapítható panasz. Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése viszont nem az alapjogi katalógus része, „[a] bírói függetlenség nem alapjog, nem is a bíró kiváltsága, hanem a jogkeresők érdekét szolgálja. Ugyanakkor nemcsak igazságszolgáltatási vagy szervezési-igazgatási alapelv, hanem egyes elemeiben a bírói tisztséget viselő személy Alaptörvényben biztosított joga és kötelezettsége is. Azzal, hogy az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése a bírák szakmai és személyi függetlenségét is garantálja, jogot biztosít a bírák mint a bírói szolgálatot ellátó természetes személyek részére a függetlenséghez. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy alkotmányjogi panaszban hivatkozni lehet a bírói függetlenségre, vagyis az Alaptörvény azon rendelkezésére, amely személy szerint a bírák számára biztosít egyes jogokat.” [4/2014. (I. 30.) AB határozat, Indokolás [43]–[45], lásd hasonlóan: 33/2017. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [43]–[49]} A bírói függetlenség elve tehát egyidejűleg az eljáró bírót védő alkotmányos alapelv, és egyes vonatkozásaiban Alaptörvényben biztosított jog is. Ebből következően, mivel jelen ügyben bíró állította státusával összefüggésben az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése sérelmét, az alkotmányjogi panasz vizsgálatának az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja alapján nincs akadálya.
- [13] Az indítvány alapvetően eleget tesz a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek is: a kérelem tartalmazza a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait (a bíróság elutasította az indítványozó keresetét, amely arra irányult, hogy kötelezzék a munkáltatóját az egyéni bírói munkateher meghatározására); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói ítéletet (a Kúria Mfv.I.10.790/2016/7. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés, XVII. cikk (3)–(4) bekezdések, XX. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés és 26. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [14] Nem felel meg mindazonáltal a határozott kérelem követelményének a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ügyelosztási rendjével összefüggésben a törvényes bíróhoz való jog sérelmére történő utalás, mivel az indítványozó kifejezetten az Abtv. 27. §-ára alapította a panaszát, és bírói döntés alaptörvény-ellenességének

megállapítása érdekében fordult az Alkotmánybírósághoz. Az ügyelosztási rend tartalmára vonatkozó indítványozói hivatkozás elbírálására e körben nincs lehetőség.

- [15] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyiknek a fennállása megalapozza a panasz befogadását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [16] Az indítványozó által előadottak egyrészt felvetik a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét: az indítványozó az ügyelosztás önkényességét állította, e kérdés pedig a törvényes bíróhoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság gyakorlatában már más ügyben is érdemi vizsgálatot szükségessé tevő felvetésnek minősült, mivel az elvileg megalapozhatja egy bírói döntés alaptörvény-ellenességének a megállapítását [lásd például: 3003/2019. (I. 7.) AB határozat; 3357/2017. (XII. 22.) AB határozat; 21/2014. (VII. 15.) AB határozat]. Másrészt az indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést is felvet: az Alkotmánybíróság mindaddig nem vizsgálta az ügyteher és a bírói függetlenség lehetséges kapcsolatát, valamint a megjelölt további alapjogok és azok védelmi körének esetleges összefüggését.
- [17] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alkalmazásával, a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [18] Az indítvány nem megalapozott.
- [19] 1. Az indítványozó elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az ügyében eljáró kúriai tanács kijelölésére önkényesen, a bíróság ügyrendjét megsértve került sor, ami a törvényes bíróhoz való jogának [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] a sérelmét eredményezte.
- [20] 1.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a törvényes bíróhoz való jogot a *fair*, méltányos, tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványaként – részben mintegy a pártatlan bíróhoz való jog egyik garanciájaként – részesíti alkotmányos védelemben, ugyanis „[a] törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el. Ezt az alkotmányos elvet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) az Alapelvek között úgy fogalmazza meg, hogy senki sem vonható el törvényes bírójától [8. § (1) bekezdése]. Ezen túlmenően a Bszi. ismeri a törvény által rendelt bíró fogalmát, aki pedig az eljárási szabályok szerint a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon működő, előre megállapított ügyelosztási rend alapján kijelölt bíró [8. § (2) bekezdés]. Az ügyelosztási rendet az objektivitás és a személytelenség biztosítása, az önkényesség kizárása érdekében előző évben állapítja meg a bíróság elnöke, amely a tárgyévben kizárólag szolgálati érdekből vagy a bíróság működését érintő fontos okból módosítható [9. § (1) bekezdés] {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}.” {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [76]} E döntésében az Alkotmánybíróság végül azt állapította meg, hogy „az adott ügyben az elsőfokú szolgálati bíróság elnöke – függetlenül attól, hogy a szolgálati bíróság rendelkezett-e ügyelosztási tervvel – azzal, hogy saját mérlegelése alapján jelölte ki az elsőfokú szolgálati bíróság tanácsát és a vizsgálóbiztost, a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta” (Indokolás [81]). A bíróságokon az ügyelosztási rendnek megfelelő szignálás és ezzel az önkényesség kizárásának a jelentőségére mutatott rá az Alkotmánybíróság legutóbb a 3003/2019. (I. 7.) AB határozatában is, amelyben átfogó jelleggel tekintette át a törvényes bíróhoz való jog – mint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványa – és az ügyelosztási rend összefüggéseit (Indokolás [32]–[43]). Érdemben vizsgálta továbbá az Alkotmánybíróság a 3357/2017. (XII. 22.) AB határozatában az indítványozónak az ügyelosztási rendtől való eltérésre vonatkozó hivatkozását (Indokolás [39]–[44]). Az idézett döntések konklúziója az, hogy ha az ügyet elvonják attól a bírótól (bírói tanácstól), akinek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságon érvényes ügyelosztási rend alapján el kellene járnia, akkor ez adott esetben a törvényes bíróhoz való jog sérelmének a megállapítására vezethet. Főszabályként ugyanis előrelátható kell hogy legyen az a szempontrendszer és az a konkrét útvonal, amelyen keresztül a bíróságra beérkező ügy eljut a döntésre hivatott bíróhoz.
- [21] Fontos azonban e körben hangsúlyozni, hogy – mivel az Alkotmánybíróság nem törvényességi szempontú vizsgálatot végez, és nem egyszerű felülvizsgálati fórumként jár el – az esetleges eljárási hibák, jogértelmezési,

- ténymegállapítási kérdések vagy a bíró(ság) személyében a konkrét eljárás körülményei által indukált és indokoltak tekinthető változások nem vezetnek alaptörvény-ellenesség megállapítására {lásd például hatásköri/illetékességi mint jogértelmezési vagy tényállás-megállapítással összefüggő kérdés kapcsán: 3063/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3265/2017. (X. 19.) AB határozat, Indokolás [33]; az eljáró bírói tanács tagjaiban bekövetkezett változás mint perjogi, törvényességi kérdés kapcsán: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [32]; az előzetes döntéshozatal kezdeményezése kapcsán: 3250/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [18]; kizárási ok fennállása miatti átszignálás kapcsán: 3138/2019. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [8]; szabadságotól való megfosztás miatti átszignálás kapcsán: 3118/2019. (V. 29.) AB határozat, Indokolás [32]; vesd össze még: 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [45]–[46]}.
- [22] Az alapvető jogra vonatkozó alkotmányossági vizsgálat fókuszában az a kérdés áll, hogy történt-e olyan beavatkozás, jellemzően külső behatás a konkrét ügyben, amely érintette, befolyásolta az eljáró bíró személyét (az eljáró bíróságot, bírói tanácsot, esetleg annak összetételét), és ez a külső behatás nem igazolható, önkényes változást eredményezett az ügy elbírálásában [lásd például: 21/2014. (VII. 15.) AB határozat; 36/2013. (XII. 5.) AB határozat; 33/2012. (VII. 17.) AB határozat]. Az alapjogi kérdések e szempont mentén különíthetők el az Alkotmánybíróság által nem vizsgálható törvényességi kérdésektől.
- [23] 1.2. Annak tisztázása érdekében, hogy jelen ügyben történt-e eltérés az automatikus szignálási rendtől, az Alkotmánybíróság nyilatkozattételre hívta fel a Kúria elnökét, aki válaszában kifejtette, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló munkaügyi jogvita tárgya a bíróra vonatkozó ügyelosztás volt. Ez nem munkavégzéssel összefüggő jogvita, ezért járt el az ügyben a Kúria M.I. számú tanácsa, és nem az M.II. számú tanács. A Kúria elnöke rámutatott, hogy a munkavégzés hagyományos munkajogi fogalma alatt a meglévő feladatok mikénti ellátását, a feladatok ellátásában való mulasztást és kötelezettségszegést ért a gyakorlat. Az adott munkaügyi jogvitában viszont nem a bíró munkavégzése volt az ügy tárgya, a bíró munkavégzésének a milyensége nem merült fel, a bíró az ügyelosztást mint a szolgálati viszonyának a Bjt. 35. § (2) bekezdésében meghatározott lényegi elemét vitte perbe. A Kúria ezért nem munkavégzéssel kapcsolatos igényként minősítette az ügyet, hanem az ügyelosztás megváltoztatásával a bírói szolgálati viszony érdemét érintő módosításként. Az M.I. számú tanács ügyköre szerint a foglalkoztatási jogviszonyok – beleértve a bírói szolgálati viszonyt – módosításának körébe a jogviszonyok elsődleges tartalmát jelentő munkaköri feladatok megváltozása tartozik. Az M.I. és M.II. számú tanács gyakorlata alapján ezért nem kérdéses, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló munkaügyi vitában a bírói szolgálati viszony módosításaként értelmezhető a bírói szolgálati viszonyban álló felperes azon kereseti igénye, amikor az ügyelosztás meghatározását, valójában a megváltoztatását kérte. „A kifejtettek-ből következően az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló munkaügyi jogvita felülvizsgálati szakában a Kúria M.I. tanácsa az adott felülvizsgálati eljárásban irányadó 2016. évi a Munkaügyi Szakágra irányadó ügyelosztási rend szerint az ügykörébe tartozóan járt el. A fentiek szerint az ügyelosztási rendtől eltérés nem történt.”
- [24] 1.3. A vizsgált ügy tehát egy speciális értelmezési kérdést vetett fel, mégpedig azt, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló jogvita munkavégzéssel összefüggő jogvitának vagy a jogviszony módosítására irányuló jogvitának minősült-e. A Kúria válaszából kitűnően pusztán ennek az értelmezési kérdésnek az eldöntésétől függött az ügy szignálása. Önmagában e polémia eldöntése – a konkrét jogviszony minősítése, illetve a Kúria általi minősítés felülvizsgálata – nem az Alkotmánybíróság feladata. A mérlegelés eredményének nyilvánvaló okszerűtlensége bizonyosan nem állítható, és más körülmény sem mutat arra, hogy a szignálás menetébe való akaratlagos beavatkozás, tehát az automatikus szignálási rendtől való eltérés történt volna, amely önkényessége folytán a törvényes bíróhoz való jog korlátozásának a megállapítására vezethetne.
- [25] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványát képező törvényes bíróhoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] korlátozását nem állapította meg.
- [26] 2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítványozó a bírósághoz fordulás jogának a sérelmét is állította arra hivatkozással, hogy az ügyében eljáró bíróságok szerint keresetében nem állított konkrét, egyéni jogsérelmet, csak „mintegy kollektív érdeksérelmet kívánt érvényesíteni”. Ez pedig perindítási akadályként értelmezhető.
- [27] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el. „A bírósághoz fordulás joga a tisztességes eljáráshoz való jogból ered,

- annak egyik részjogosítványa {lásd például: 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}. A bírósághoz fordulás joga azt a kötelezettséget rója az államra, hogy a jogviták elbírálására bírói utat biztosítson.” {3153/2016. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [35]}
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy bár a bírósági döntések indokolásában valóban szerepel az indítványozó által hivatkozott megállapítás, de az nem értelmezhető perindítási akadályként: a bíróságok érdemben foglalkoztak a kereseti kérelemmel, és megindokolták a Bjt. alkalmazott 35. § (2) bekezdésének tartalmára vonatkozó álláspontjukat. A kereset elutasításának elsősorban az volt az indoka, hogy értelmezésük szerint a Bjt. 35. § (2) bekezdéséből a maximális ügymennyiség számszaki meghatározásának a követelménye nem vezethető le. Ebből következően nem állapítható meg, hogy a bírói út a konkrét ügyben az indítványozó elől el lett volna zárva, ezért a bírósághoz fordulás jogának a sérelmére alapított kérelem nem megalapozott.
- [29] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az vizsgálta meg, hogy az indítványban foglaltak alapján a támadott bírói döntés sérti-e az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését.
- [30] 3.1. Az indítványozó arra hivatkozással állította a bírói függetlenség sérelmét, hogy az ügyteher maximuma meghatározásának a hiánya a bírók túlterheltségéhez vezet, ami nem teszi lehetővé a megfelelő munkavégzést. A bíró kiszolgáltatott helyzetbe kerülhet, a bírói értékelés során hátrány érheti, és végső esetben a szolgálati jogviszonya is veszélybe kerülhet. Ezért az indítványozó szerint a Kúria ítélete, amely a Bjt. 35. § (2) bekezdésével ellentétesen törvényesnek minősítette az objektíve elintézhető ügymennyiség nélkül is a bírák túlterheltségét, ellentétes a bírói függetlenség jogával, tehát az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésébe ütközően alaptörvényt sértő.
- [31] Tartalmi szempontból a támadott bírói döntések az indítványozóhoz hasonlóan munkaszervezési előírásnak tekintették a Bjt. 35. § (2) bekezdését. Az értelmezési különbség abban ragadható meg, hogy az indítványozó szerint az eljárási és ügyviteli szabályok megtartása és a bírák arányos munkaterhe az ügymennyiség maximálása útján biztosítható, sőt, helyes értelmezés szerint: biztosítandó. Ettől eltérően viszont a bíróságok értelmezésében ilyen munkáltatói kötelezettség nem vezethető le a Bjt. szóban forgó előírásából. A bíróra kiosztható ügyek számának meghatározására történő utalás csak annyit jelent, hogy a beérkezett ügyeket a Bjt. 35. § (2) bekezdésébe foglalt szempontok figyelembe vételével kell az adott bíróság bírói között szétosztani.
- [32] A jogszabály szövege egyik értelmezést sem zárja ki. „Az Alaptörvény 28. cikke a bírósági jogalkalmazással kapcsolatban rögzíti, hogy annak során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni. A 28. cikk szerint a jogszabály Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezése a bíró számára nem csak jog, hanem kifejezett kötelesség: amennyiben a bíró a jogszabály szövegét az értelmezés segítségével az Alaptörvénnyel összhangban tudja alkalmazni, annyiban ennek megfelelően köteles eljárni” {28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}. Alkotmányjogi szempontból tehát a kérdés akként merül fel – és a támadott kúriai döntés alaptörvény-konformitása attól függ –, hogy az adott bíró (bírói tanács) előtt folyamatban lévő ügyek maximálásának a hiánya érinti-e a bírói függetlenséget, levezethető-e abból.
- [33] 3.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírói függetlenség az igazságszolgáltatás függetlenségének legfontosabb garanciája {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [82]}, amely két elemből, a szakmai és a személyes függetlenségből tevődik össze. A szakmai függetlenség – a befolyásolástól mentes ítélkezési tevékenység – követelményét maga az Alaptörvény is rögzíti, amikor a 26. cikk (1) bekezdésében kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a bírók „csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak”. Ettől eltérően a személyi függetlenség azt a több összetevőből álló független közjogi státuszt jelenti, amely a bírót a szolgálati jogviszonyának fennállása során megilleti {lásd legutóbb: 22/2019. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [61]}. A státuszbeli és szervezeti garanciák körébe tartozik az Alaptörvény által is szabályozott elmozdíthatatlanság (a bíró akarata ellenére nem vonható el folyamatban lévő ügyeitől, és nem mozdítható el pozíciójából), továbbá például a bírókat megillető javadalmazás. Az elmozdíthatatlanság „egyebek között olyan személyes garancia, amely a bírák döntési autonómiájának biztosítója, mivel kizárja annak lehetőségét, hogy a törvényeknek és lelkiismeretének megfelelő ítélete miatt közvetett, a szolgálati jogviszonyával összefüggő retorzió érje” {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [84]}. A szakmai és a személyes függetlenség tehát – számos előírással és garanciával (például: törvény alá rendeltség követelménye, utasíthatóság tilalma, elmozdíthatatlanság, javadalmazás, mentelmi jog, összeférhetetlenségi szabályok) körbezártva – együttesen az ítélkezés függetlenségét szolgálja.

- [34] 3.3. Az Alkotmánybíróság mérlegelte, hogy mindezek alapján az indítványozó által előterjesztett érvek összefüggésbe hozhatók-e a bíró szakmai vagy személyi függetlenségével mint a bírói függetlenség összetevőivel, és a következőket állapította meg.
- [35] A bírói munkavégzés megítélése nem függetleníthető a bírói státus jellemzőitől, alapvetően attól a tényről, hogy képes-e és adott körülmények között tud-e a bíró a konkrét ügyben befolyásmentes, pártatlan döntést hozni. Ezt a képességet számos körülmény befolyásolhatja, amelyek között az objektív, a szubjektív, vagyis az egyénben rejlő tényezők mellett szociál- és szervezetpszichológiai tényezők is megtalálhatóak.
- [36] A bíróságon belüli munkaszervezés és e körben az egyes bírók konkrét ügyterhe – folyamatban lévő ügyeinek száma egy adott időpontban – kétségkívül olyan faktor, amelynek az elvégzett bírói munka minősége szempontjából lehet jelentősége. Az ügyteher azonban önmagában véve nem befolyásolja az ügyek kimenetelét, a konkrét ügyekben való befolyásmentes ítélkezést. A bíró semmilyen körülmények között nem utasítható, ítélkező tevékenysége a folyamatban lévő ügyek számától függetlenül is kizárólag a törvény alá rendelt, és minden esetben saját, belső meggyőződése alapján, autonóm módon, befolyásolástól mentesen hozza meg döntését. Az ügyet a beleegyezése nélkül nem lehet elvonni tőle.
- [37] Tartalmi szempontból tehát az ügyteher – annak előre, számszakilag történő meghatározottsága vagy ennek hiánya – nem érinti a döntéshozatali függetlenséget, arra nem gyakorol hatást, ekként pedig alkotmányjogi értelemben a bírói függetlenség szakmai aspektusával, a szakmai függetlenség követelményével nem hozható összefüggésbe.
- [38] Amint az fentebb kifejtésre került, a személyi függetlenség a bíró több összetevőből álló független közjogi státusát jelenti. A személyi függetlenség a szakmai függetlenséget kiegészítve egyebek mellett azt garantálja, hogy a bírónak a döntés tartalmáért pénzügyi vagy személyes hátrány elszenvedésétől nem kell tartania, őt az ítélete miatt pozíciójából nem lehet elmozdítani. A bíró előtt folyamatban lévő ügyek számának a maximálása vagy annak a hiánya ezzel a jogállásbeli sajátossággal nem áll közvetlen összefüggésben.
- [39] A bíró leterheltsége és a bíró értékelése, minősítése közötti közvetett kapcsolat azonban nem kizárt, mivel a bíró értékelése, adott esetben fegyelmi felelősségének vizsgálata során – egyebek mellett – az ügyforgalmi és tevékenységi adatok alapján készült kimutatást, a határidők megtartását figyelembe kell venni (vesd össze: Bjt. 67. §, 69. § c) pont, 77. §, 81. §), erre pedig kihatással lehet az elintézendő ügymennyiség is. Ugyanakkor a bíró előtt folyamatban lévő ügyek számából adódó munkateher önmagában nem vezethet a bírói tisztségből való elmozdításra, a bíró garanciákkal körbeásta, védett közjogi státusát nem veszélyeztetheti. Egyrészt a Bjt. 35. § (2) bekezdése garantálja – a bíró jogai között nevesíti –, hogy az ügyek szétosztása során a bírók arányos munkaterhet figyelembe kell venni, e körben – a Kúria válasza szerint – nem csupán az ügyek számának, hanem az ügyek jelentőségének, munkaigényességének is szerepe van. Másrészt csak a bíró önhibájából bekövetkezett mulasztást lehet a terhére értékelni [Bjt. 69. § c) pont, 77. §]. Harmadrészt pedig a Bjt. a bíró munkájának összességében történő értékelését írja elő [Bjt. 74. § (1) bekezdés].
- [40] A fentiek alapján a maximális ügyszám számszaki meghatározásának a követelménye a személyi függetlenség elvéből sem vezethető le alkotmányjogi értelemben. A Kúria döntése ebből következően nem érinti a bírói tisztséggel járó feladatok, az abból származó kötelezettségek jogállami ellátását és a bírói szolgálati jogviszonyok stabilitását.
- [41] 3.4. Összegzésképpen megállapítható, hogy a Bjt. 35. § (2) bekezdésének tartalma, az értelmezés esetleges eltérései, adott esetben a maximális ügyteher meghatározása nem áll alkotmányjogi összefüggésben a bírói függetlenséggel, sem annak szakmai, sem pedig személyi aspektusát illetően. Ebből következően a Kúria támadott, a Bjt. 35. § (2) bekezdésének értelmezésén alapuló ítélete nem ütközött az Alaptörvény 26. § (1) bekezdésébe. Az alkotmányjogi panasz eljárásnak pedig nem lehet tárgya az esetleges bírósági munkaszervezési anomáliák feltárása, a bírósági igazgatás rendjének a vizsgálata. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt az Alaptörvény 26. § (1) bekezdése vonatkozásában is megalapozatlannak találta és elutasította.
- [42] 4. Végezetül az Alkotmánybíróság azt vizsgálta meg, hogy az ügyben sérült-e a munkavállaló egészségét tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jog [Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdés], a pihenéshez való jog [Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdés], az egészséghez való jog [Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés], illetve a Kúria döntése hátrányos megkülönböztetést [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés] valósított-e meg.
- [43] Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése alapjogként rögzíti a napi és a heti pihenőidőhöz, továbbá az éves fizetett szabadsághoz való jogot. A pihenőidő és általánosságban a munkaidő-szabályozás célja a munkavállaló

fizikai túlterhelésének a kizárása, tehát az egészségvédelem {a vonatkozó alkotmánybíróági gyakorlatot illetően lásd: 3378/2019. (XII. 19.) AB határozat, Indokolás [31]–[38]; 3341/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [38]–[41]}. Az indítványozó szerint a pihenéshez való jogának a sérelmét az okozza, hogy a szabadidejében kénytelen dolgozni. A Kúria döntése azonban ezzel a kérdéssel, és így a pihenéshez való joggal nem áll összefüggésben: a támadott ítélet tárgya nem túlmunka elrendelése vagy szabadság-kiadás volt, és az indítványozó ügyében hozott bírósági ítéletek szerint az indítványozó nem is állított ezzel összefüggő konkrét, egyéni jogsérelmet.

- [44] Az alkotmányjogi panasz mindezek mellett egy hipotetikus logikai láncolatot vázol fel az ügyszám növekedése, az elintézés késedelme és a bírókat érő stresszhatás, valamint az ebből eredő potenciális (alapjog-)sérelem [az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdésének és a XX. cikk (1) bekezdésének a sérelme] között. Az indítványozó továbbá arra is hivatkozik, hogy az ügyszám véletlenszerű tényezők hatására való alakulása diszkriminációt [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés] eredményez a bírók között. Az indítványozó azonban a bírósági eljárásban hozott ítéletek szerint nem hivatkozott semmilyen őt ért konkrét jogsérelemre, nem állította, hogy a rá kiosztott ügyek száma mellett nem tarthatók az eljárási és ügyviteli szabályok, vagy aránytalan lenne a munkateher. Az alkotmányjogi panaszban előadott érvek is elsősorban annak alátámasztására irányulnak, hogy a Kúria tévesen értelmezte az alkalmazott jogszabályi rendelkezést. Azt azonban a kérelemben foglaltak nem igazolják, hogy a Kúria jogértelmezése, tehát konkrét ügy és a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések között releváns összefüggés, közvetlen tartalmi (oksági) kapcsolat állna fenn. Az alkotmányjogi panasz jogorvoslati jellegére tekintettel az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz esetében magának a bírói döntésnek kell sértenie az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát. A panaszban előadottak ilyen következtetés levonására nem alkalmasak. Az indítvány ezért ebben a tekintetben is megalapozatlan.
- [45] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.I.10.790/2016/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt minden felhívott alaptörvényi rendelkezés [az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése, XVII. cikk (3)–(4) bekezdései, XX. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése és 26. cikk (1) bekezdése] vonatkozásában megalapozatlannak találta, és azt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybíróági ügyszám: IV/738/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3077/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.576/2016/7. számú végzése és az ez alapján hozott Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 30.K.32.483/2017/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Egy gazdasági társaság (Bank Biztonság Bizalom Zrt., a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozónál az elsőfokú adóhatóság a 2008–2009-es évekre vonatkozóan valamennyi adóra és költségvetési támogatásra (kivéve a szakképzési hozzájárulást 2008-ban) vonatkozóan bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytatott le. Az indítványozó személybiztonsági tevékenység körében őrzés-védelemmel foglalkozott a vizsgált időszakban, amely tevékenységét alvállalkozók bevonásával végezte. Az elsőfokú adóhatóság határozatát a másodfokú adóhatóság teljes terjedelemben megsemmisítette, és az első fokú eljáró szervet új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította a tényállás tisztázatlansága miatt. Iránymutatást adott arra, hogy az indítványozót nyilatkoztatni kell bizonyos kérdésekben, és az eljárást össze kell hangolni az alvállalkozókkal szemben folyó eljárásokkal.
- [4] A megismételt hatósági eljárásban az elsőfokú adóhatóság az indítványozó terhére több jogalapon és jogcímen tett megállapítást. Többek között megtagadta a 2008 decemberi és 2009. évi általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) levonásának a jogát meghatározott alvállalkozóktól befogadott számlák tekintetében, mert azok nem minősültek hiteles bizonylatoknak. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú adóhatóság a 2927715584. számú határozatával az elsőfokú határozatot részben megsemmisítette, és e körben új eljárást és határozathozatalt rendelt el. Az elsőfokú határozat megsemmisítéssel nem érintett megállapításait helyben hagyta, így az indítványozó terhére 2008 decemberétől 2009 áprilisáig áfa adónemben adóhiánynak minősülő adókülönbözetest állapított meg, adóbírságot szabott ki és késedelmi pótlékot számított fel jogosulatlan áfa-levonás miatt.
- [5] 1.2. Az indítványozó keresettel támadta a másodfokú adóhatósági határozat megsemmisítéssel nem érintett részét a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt (a továbbiakban: KMB). A KMB a 30.K.30.781/2015/18. számú ítéletével az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú adóhatóságot új eljárásra kötelezte. Indokolása szerint az alvállalkozók bizonyítottan elvégezték a számlában feltüntetett szolgáltatást. A rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok alapján nem lehet azt megállapítani, hogy a számlabefogadó indítványozónak tudomása volt a számlakibocsátó alvállalkozók részéről bevont alvállalkozóknál elkövetett szabálytalanságról vagy csalásra utaló körülményekről. Kiemelt jelentőséggel kezelte a KMB, hogy megismételt eljárásról volt szó, amelyre a tényállás tisztázatlansága miatt került sor. A megismételt eljárásban az alperes nem alapíthatja tényállását feltételezésekre, és nem mellőzhet olyan érdemi bizonyítási cselekményeket, amelyekkel az indítványozó tevékenységének körülményei tisztázhatók lettek volna, és amelyeket (a nyilatkoztatást és az összehangolást) pont az alperes írta elő az elsőfokú adóhatóság számára a megelőző eljárásban.
- [6] 1.3. Az adóhatóság felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához a KMB előbbi döntésével szemben. A Kúria a Kfv.I.35.576/2016/7. számú végzésével a KMB ítéletét hatályon kívül helyezte, és a KMB-t új eljárás lefolyta-

tására és új határozat hozatalára utasította. A Kúria indokolásában megállapította, hogy az összehangolásra az indítványozó által sem vitatottan sor került, az újabb nyilatkozatra pedig az alperes által sem vitatottan nem. Az alperesi határozat indokolása szerint a mulasztás az elsőfokú adóhatóság részéről megtörtént, de a tényállás az indítványozó nyilatkozata nélkül is megállapítható volt. Ezt a Kúria úgy értékelte, hogy formailag tehát sérült az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) új eljárásra utasításhoz kapcsolódó 140. § (2) bekezdése, azonban, mint minden más eljárási jogszabálysértés esetén, ez okból is csak akkor kerülhet sor az alperesi határozat hatályon kívül helyezésére, ha az indítványozó újabb nyilatkozatának elmaradása és az ügy érdemi sérelme között az oksági kapcsolat kimutatható, és a peres eljárásban már orvosolhatatlan. Az indítványozó egyetlen ilyen oksági kapcsolatra sem világított rá, ennek hiányában pedig a KMB megalapozatlanul állapított meg az alperesi határozat hatályon kívül helyezésére vezető eljárási jogszabálysértést.

- [7] A Kúria azt is megállapította, hogy a kialakított számlázási lánc nem volt gazdaságilag indokolt, az adóelőny kimutatható volt, és az alperesnek az indítványozói tudattartalom vizsgálata során nem kellett abszolút bizonyosságra törekedni. Az alapul szolgáló tényállás mellett a KMB szükségtelen további bizonyítást rótt az adóhatóságra. A Kúria azt határozta meg iránymutatásként, hogy az új eljárásban a KMB valamennyi kereseti kérelmről döntsön, a jogalap tekintetében a Kúria fentiek szerinti indokolásának megfelelően járjon el.
- [8] 1.4. A megismételt bírósági eljárásban a KMB a 30.K.32.483/2017/5. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A KMB ítéletében rögzítette, hogy kötve van a Kúria végzéséhez. Ezt is figyelembe véve megállapította, hogy az adóhatóság a tényállás-tisztázási és bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Az alperes határozatának hatályon kívül helyezésének és a hatóság új eljárásra kötelezésének nem volt helye, mivel a számlázási láncolat létrehozására gazdaságilag nem indokolt módon került sor, a láncolat célja adóelőny elérése volt, amelyről az indítványozónak tudomással kellett bírnia. A KMB szerint aggálytalanul megállapítható volt, hogy nem a számlakibocsátók teljesítésén alapult a számlák kiállítás, amelyről a számlakiállító és a személyi összefonódások miatt a számlabefogadó indítványozó is tudott. Az adóhatóság által igazolt objektív körülmény volt a feltárt számlázási láncolatban érintett gazdasági társaságok képviselőinek személyes ismertsége, valamint az egyes gazdasági szereplők érdekében eljáró személyek közötti átfedés.
- [9] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz az Abtv. 27. §-a alapján. A KMB 30.K.32.483/2017/5. számú ítéletének, az azt megelőző felülvizsgálati eljárásban hozott Kúria Kfv.I.35.576/2016/7. számú végzésnek, valamint a másodfokú adóhatóság 2927715584. számú határozatának a megsemmisítését kérte, mert azok sértik az Alaptörvényt. Az indítványozó azt követően, hogy részletesen ismertette a történeti tényállást és a pertörténetet, a következő indokokat adta elő alkotmányjogi panaszában.
- [10] A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] azért sérült az indítványozó álláspontja szerint, mert a másodfokú adóhatóság eljárása tisztességtelen volt és azt a Kúria végzésének megfelelően hatályában fenntartotta a KMB megismételt eljárásban hozott ítélete. Az első közigazgatási eljárásban ugyanis a másodfokú adóhatóság eljárási cselekmények elvégzésére utasította az első fokon eljáró szervet, majd ugyanazon másodfokú hatóság annak ellenére utasította el a megismételt eljárásban előterjesztett indítványozói fellebbezést, hogy a korábban adott utasítást kétség kívül nem teljesítette teljes egészében az elsőfokú szerv. A másodfokú adóhatóság azért helyezkedett korábbi döntésével ellentétes álláspontra, mert közeledett az adó megállapításához való jog elévülésének a határideje.
- [11] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] azért sérült az indítványozó álláspontja szerint, mert a megsemmisíteni kért ítélet és az annak alapjául szolgáló kúriai végzés ellentétes a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdésével, nevezetesen azzal, hogy a közigazgatási iratok részét képező bizonyítékokat és a felek előadását maradéktalanul egybe kell vetni. Azáltal is sérelem érte az indítványozót, hogy nem volt lehetősége rámutatni a bizonyítékok közti ellentmondásokra. Amikor erre kísérletet tett a megismételt bírósági eljárásban, a KMB rendre utasította.
- [12] A jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] azért sérült az indítványozó álláspontja szerint, mert az elsőfokú adóhatóság által elvégezni elmulasztott eljárási cselekmények körében nem gyakorolhatta észrevételezési és fellebbezési jogát, amelyekre azonban az Art. alapján joga lett volna, ha jogszerűen jár el az elsőfokú adóhatóság. Továbbá a megismételt eljárásban a másodfokú adóhatóság olyan új felelősségi elemeket is megállapított, amelyeket az első fok egyrészt nem vizsgált, másrészt a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetése alapján nem állapított meg.

- [13] Ezeken túl az indítványozó részletesen indokolta, hogy jogi álláspontja szerint a másodfokú adóhatóság 2927715584. számú határozata és a Kúria Kfv.I.35.576/2016/7. számú végzése miért törvényellenesek. Például arra is alapos, matematikailag levezetett érvelést adott elő, hogy az örök díjazása miként nyújthatott fedezetet a közterhek megfizetésére.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [15] 3.1. A kérelmező gazdasági társaság alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott ítélettel érdemben lezárt eljárásban felperes volt – fennáll, és Alaptörvényben biztosított jogok sérelmére hivatkozik. Az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott követelmények közé tartozik, hogy határozott kérelmet kell előterjeszteni az Alkotmánybírósághoz [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés]. Az indítvány felhívja az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó rendelkezéseket, kifejezett kérelmet tartalmaz a jogkövetkezmények megállapítására, valamint pontosan megjelöli a sérelmezett döntéseket és a sérülni vélt Alaptörvényben biztosított jogokat [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés a), c), d) és f) pontok]. Az indítványozó a KMB sérelmezett ítéletének kézbesítéséhez képest az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt.
- [16] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az ügy érdemében hozott bírói döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés támadható alkotmányjogi panasszal (további követelmények teljesülése esetén). Az Alkotmánybíróság azt egy másik ügyben már megállapította, hogy „a Kúriának az alsóbb fokú bíróságot új eljárásra utasító döntése nem felel meg ennek a feltételnek, hiszen az eljárás ezt követően folytatódik, melynek lezárását, a jogerős ítélet meghozatalát követően nyílik meg a lehetőség az alkotmányjogi panasz benyújtására. A Kúria által eldöntött kérdés [...] a jogerős döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panaszban vitatható” [3307/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [17]]. Az Abtv. 43. § (4) bekezdése pedig úgy szól, hogy „az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is”.
- [17] A határozott kérelem követelménye azt is magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya [lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]] az ügy érdemi elbírálásának akadálya” [lásd legutóbb: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]]. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak [a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3231/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [13]; 3327/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [18] 3.3. Az előbbi pontban írtakból a következő megállapítások adódnak a jelen ügyre nézve.
- [19] A másodfokú adóhatóság 2927715584. számú határozata nem támadható alkotmányjogi panasszal, jóllehet az Alkotmánybíróság a megsemmisítés hatályát arra is kiterjesztheti, ha az ügy érdemében hozott bírói döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntést megsemmisíti. A Kúria Kfv.I.35.576/2016/7. számú végzése pedig kívül esik az Abtv. 43. § (4) bekezdésének alkalmazási hatályán.
- [20] A Kúria által az új eljárásra utasító végzésben eldöntött kérdések a jogerős döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panaszban vitathatók. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a jogerős ítélet helyett a kúriai végzéssel szemben kell megfogalmazni az indítványt. Az indítványozó ugyanis a KMB megismételt eljárásban hozott ítéletét támadta 60 napon belül alkotmányjogi panasszal. A kúriai végzéssel szemben önálló alkotmányjogi panaszt nem terjesztett elő. Utóbb, a jogerős ítélet megtámadásán keresztül a Kúria új eljárásra utasító végzésének a tartalma csak áttételesen és csak annyiban válik vitathatóvá, amennyiben az abban tett megállapítások beépülnek a jogerős ítéletbe, hiszen azt az alsóbb fokú bíróság köteles követni. A határozott kérelmet és

az annak részét képező indokolást ezért a jogerős ítélettel szemben kell előadni, azt kell alkotmányjogi érvekkel támadni, annak megsemmisítésére terjeszthető elő alkotmányjogi panasz.

- [21] Az Alkotmánybíróság a fentiek értelmében nem folytathat alkotmányossági felülvizsgálatot az indítványozó azon érvei alapján, amelyeket a másodfokú adóhatóság 2927715584. számú határozatával és a Kúria Kfv.I.35.576/2016/7. számú végzésével szemben úgy adott elő a panaszában, hogy nem kötötte össze azokat alkotmányjogilag értékelhető módon a KMB sérelmezett ítéletével. Ezek miatt a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] körében az alkotmányjogi panasz nem felel meg a határozottság követelményének, nem tartalmaz ugyanis alkotmányjogilag értékelhető indokolást.
- [22] 3.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. „E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [lásd pl.: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik” [lásd legutóbb: 3329/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [10]].
- [23] A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]; lásd legutóbb például: 3006/2018. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [22]}
- [24] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...]
- A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; lásd legutóbb például: 3006/2018. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [22]} A „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]; egyik legutóbbi megerősítő döntés például: 3329/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [25] A fentiek miatt az Alkotmánybíróság nem dönthetett az indítványozó adójogi érveiről. Ezek ugyanis nem alkotmányossági kérdéseket feszegetnek. Azok az érvek pedig, amelyeket a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] és a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] kapcsolatban előadott, nem felelnek meg az Abtv. 29. §-ának, mert nem vetik fel annak a kételyét, hogy az alternatív feltételek valamelyike teljesülne. Az indítványozó lényegében azt sérelmezi, hogy pervesztes lett. Ennek orvoslása érdekében nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, amelyben tartalmilag a bizonyítási eljárást, a bizonyítékok értékelését és különböző szakjogi szabályok értelmezését vitatta. Valójában tehát törvényességi felülbírálatot kért az Alkotmánybíróságtól.

[26] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján, tanácsban eljárva az Abtv. 29. §-a, 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjai, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/570/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3078/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.283/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Csitos Eszter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria Gfv.VII.30.283/2017/2. számú – a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító – végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és annak – a Fővárosi Törvényszék 45.Pf.637.134/2016/5. számú ítéletére kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, az R) cikk (2) bekezdésének, a T) cikk (1) bekezdésének, a XV. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme miatt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárást az indítványozó deviza alapú kölcsönszerződés létre nem jöttének megállapítása és jogalap nélküli gazdagodás megfizetésére kötelezés céljából indította arra hivatkozással, hogy akarata ugyan kölcsön felvételére irányult, nem terjedt ki azonban deviza alapú kölcsönszerződés létrehozására, és a bank nem tájékoztatta az árfolyamkockázatról. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy „kölcsönszerződéses jogviszony van a peres felek között”, ezért a keresetet elutasította. Az ítélet rámutatott azonban arra is, hogy a „szerződés teljesítése, tehát a kölcsön visszafizetésének módja körében értékelendő a deviza árfolyamkockázat kérdése”, ami „a szerződés érvénytelensége iránti per körében nyerhet elbírálást” (lásd: a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.85.623/2016/6. számú ítélete). A Fővárosi Törvényszék 45.Pf.637.134/2016/5. számú ítéletével az elsőfokú döntést helyben hagyta. A Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Gfv.VII.30.283/2017/2. számú végzésével hivatalból elutasította, arra hivatkozással, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 271. § (2) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi ügyben, amelyben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték a hárommillió forintot nem haladja meg. Bár ez az értékhatártól függő kizárás nem vonatkozik a megállapításra irányuló perekre, jelen ügyben a kereset – tartalma szerint – nem megállapításra, hanem marasztalásra irányult a Kúria szerint. A megállapítás csupán a pénzkövetelés, a marasztalásra irányuló kereset jogcíme volt, ezért nem tekinthető önálló igénynek.
- [3] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Kérelmének indokolása szerint egyrészt a Kúria tévesen és önkényesen, továbbá indokolás nélkül hivatkozott arra, hogy a perbeli kereset nem megállapítási kereset, e döntésével pedig elvonta az indítványozónak a Pp. 271. § (2) bekezdés második mondata által biztosított felülvizsgálathoz való jogát. Másrészt a másodfokon eljáró törvényszék tévesen állapította meg, hogy a perben a kisértékű perek szabályai szerint kell eljárni, és ezért az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéseit nem kell megvizsgálnia. A Pp. 387. § (1) bekezdésében írt feltétel ugyanis nem teljesült, az indítványozó által indított eljárás nem fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondás folytán alakult perré. Sérelmezi az indítványozó azt is, hogy a törvényszék az ügy érdemi eldöntése során „a jogszabályokkal teljesen ellentétes megállapításokat tesz, továbbá [...] a jogszabályokat kiterjesztően kívánja értelmezni és alkalmazni”, illetve hogy a törvényszék a „bizonyításra időt és lehetőséget nem biztosított”.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [5] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt. A jogi képviselő a meghatalmazását – hiánypótlási felhívásra – csatolta. A rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzés az eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi

panasszal támadható. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban felperes volt – fennáll.

- [6] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, nem tartalmaz ugyanis az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése {lásd például: 3309/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [10]} és a T) cikk (1) bekezdése {lásd például: 3243/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [13]}, így azokra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozóknak nincs lehetősége. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint továbbá a jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehetséges {lásd például: 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 3244/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [9]}. Jelen ügyben az indítványozó nem ebben az összefüggésben állította az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét. A panasz tehát ebben a tekintetben sem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjába foglalt feltételnek.
- [7] 2.3. A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben eleget tesz, tartalmazza ugyanis a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait (a bíróságok eljárása és döntése alapvető jogok sérelmét okozta), az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével; f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt a másodfokú ítéletre is kiterjedő hatállyal.
- [8] Mindazonáltal az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában érvekkel nem támasztotta alá a kérelmét. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. A kérelem tehát ebben a tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételnek.
- [9] 2.4. Az indítványozó által kifejezetten a Fővárosi Törvényszék ítéletével összefüggésben előadott érvek kapcsán az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az eljárást befejező döntéssel felülvizsgált más bírósági (vagy hatósági) döntések vizsgálatára és megsemmisítésére csak két esetben van lehetőség: az eljárást lezáró döntés megsemmisítése esetében [lásd: Abtv. 43. § (4) bekezdés], illetve akkor, ha az alsóbb fokú bírósági döntés az irányadó szabályok szerint önállóan is támadható volt alkotmányjogi panasszal és az indítványozó ilyen kérelmet korábban benyújtott {lásd: Ügyrend 32. § (4) bekezdés, vesd össze továbbá: 3326/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [11]; 3320/2018. (X. 16.) AB végzés, Indokolás [13]–[14]}. Jelen ügyben egyik eset sem áll fenn, ezért az Alkotmánybíróság az indítványozónak a másodfokú, jogerős ítéletre vonatkozó érvei vizsgálatát mellőzte.
- [10] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [11] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére a Kúria döntésével kapcsolatban az eljáró bíróságnak a Pp. 271. § (2) bekezdés második mondatát érintő jogértelmezésének helytállóságával – a megállapítási és a marasztalási kereset különbségének az értelmezésével – összefüggésben hivatkozott.
- [12] Emlékeztet az Alkotmánybíróság egyrészt arra, hogy – amint arra az indítványozó is utal kérelmében – az Alkotmánybíróságnak részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmát érintően {lásd például: 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [46]–[51]}. Jelen ügy ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.

- [13] Hangsúlyozandó továbbá, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíró« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [14] Az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” {3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]}. Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben nem zárta ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének a megállapíthatóságára vezessen. Mindazonáltal az esetlegesen *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet, tehát a pusztán a bírói jogértelmezés állított hibájára alapított alkotmányjogi panaszt – a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben – az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálja {vesd össze például: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}.
- [15] Jelen ügyben ilyen, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merült fel. A Kúria a támadott döntését minden kétséget kizáróan megindokolta: megjelölte, hogy a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító végzést mely eljárási rendelkezésre alapította, és – rövid, de követhető – indokolással alátámasztotta, hogy a Pp. 271. § (2) bekezdés második mondatába foglalt kivételes előírást miért nem tartotta a konkrét ügyben alkalmazhatónak. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntés érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megállapíthatóságára.
- [16] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány nem teljesíti az Abtv. 29. §-ában írt feltételt, ezért annak befogadására és érdemi vizsgálatára nincs mód.
- [17] 4. Mivel a kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem felelt meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjának és az 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjának, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1873/2017.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3079/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 20. § (5) bekezdés *b*) pontjának „az adózóban közvetlenül vagy közvetett módon ötven százalékot meghaladó szavazati joggal nem rendelkező” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdés alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 20. § (5) bekezdés *b*) pontjának „az adózóban közvetlenül vagy közvetett módon ötven százalékot meghaladó szavazati joggal nem rendelkező” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság „az Abtv. 28. § (2) bekezdésében biztosított lehetőséggel élve” a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott 109.K.27.855/2018/8. számú ítélete alkotmányosságát is vizsgálja meg, illetve semmisítse meg azt. Indítványának kiegészítésében az indítványozó azt is kérte, hogy az Alkotmánybíróság „az Abtv. 28. § (2) bekezdésében biztosított lehetőséggel élve” a Kúria Kfv.V.35.335/2019/2. számú végzése alkotmányosságát is vizsgálja meg, illetve állapítsa meg „az alaptörvény-ellenesség tényét”.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményeként az indítványozó végrehajtói iroda keretében önálló bírósági végrehajtói tevékenységet kívánt folytatni, ezért 2018. július 17-én adószám megállapítása iránti kérelmet nyújtott be a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Békés Megyei Adó- és Vámigazgatóságánál. Az elsőfokú adóhatóság 2018. július 19-én kelt határozatával az adószám megállapítását az Art. 19. §-ára történő hivatkozással megtagadta. Az elsőfokú adóhatóság az akadály okaként egyrészt arra hivatkozott, hogy az indítványozó egy gazdasági társaságban 50%-ot meg nem haladó szavazati joggal rendelkező tag volt, de ennek a gazdasági társaságnak az adószáma 2015. április 25-én jogerősen törölni került. Másrészt az elsőfokú adóhatóság megállapította, hogy az indítványozó egy további gazdasági társaságban egyedüli tag volt, és ennek a gazdasági társaságnak az adószámát is jogerősen törölték 2016. május 28-án (a 2014. évi beszámoló közzétételi kötelezettségének elmulasztása miatt). Ezt követően az indítványozó kimentési kérelmet terjesztett elő az elsőfokú adóhatóságnál, amit a hatóság 2018. augusztus 14-én kelt határozatával bírált el. Az elsőfokú adóhatóság az indítványozó kimentési kérelmét összességében elutasította: a kérelemnek az egyik gazdasági társaság tekintetében ugyan helyt adott, de a másik gazdasági társaság tekintetében elutasította azt.
- [3] Az indítványozó az elsőfokú adóhatóság 2018. augusztus 14-én kelt határozatával szemben fellebbezett. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága 2018. október 15-én kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az elutasítás indoka lényegében az volt, hogy az Art. – egymással együttesen alkalmazandó – 20. § (3) és (4) bekezdése az indítványozó ügyében nem alkalmazható a tagi jogviszonyára tekintettel, emellett pedig 20. § (5) bekezdésének alkalmazása azért kizárt, mert az indítványozó tagi részesedése a másodikként megjelölt gazdasági társaságban meghaladta az 50%-ot. Ebből adódóan nincs szükség az indítványozó magatartásának további vizsgálata arra vonatkozóan, hogy az adott helyzetben tőle elvárható módon járt-e el, illetve az adószám törlése neki felróható volt-e.

- [4] Ezt követően az indítványozó bírósághoz fordult, keresetét a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott 109.K.27.855/2018/8. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott 109.K.27.855/2018/8. számú ítéletével szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, de a Kúria Kfv.V.35.335/2019/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.
- [5] Az indítványozó a Kúria döntését követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó álláspontja szerint az Art. 20. § (5) bekezdés *b*) pontjának sérelmezett rendelkezése sérti a jogállamiság elvét [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés], a vállalkozás szabadságához és a foglalkozás szabad megválasztásához való jogot [Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdés], a jogforrások hierarchia elvét [Alaptörvény T) cikk (3) bekezdés], valamint a jogorvoslati jogot [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés]. A kifogásolt bírói döntések kapcsán hivatkozott továbbá a tisztességes eljárásról való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmére is.
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani, mégpedig az Abtv. 53. § (2) bekezdésének megfelelően az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az Abtv. 55. § (4) bekezdés *a*) pontja értelmében az indítvány nem kerül érdemi elbírálásra, ha az indítványozó az indítvány előterjesztésére a törvényben meghatározott határidőt elmulasztotta. Az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d*) pontja alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasítja, ha az indítvány elkésett és az indítványozó igazolási kérelmet nem terjesztett elő.
- [8] A jelen esetben az indítványozó a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 109.K.27.855/2018/8. számú ítéletét 2019. március 28-án, a Kúria Kfv.V.35.335/2019/2. számú végzését 2019. június 24-én elektronikus úton vette át. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát ezt követően, 2019. augusztus 23-án elektronikus úton terjesztette elő, majd az Alkotmánybíróság felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszát elektronikus úton 2019. október 18-án terjesztette elő.
- [9] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján nyújtotta be, az Art. 20. § (5) bekezdés *b*) pontjának az adóhatóság határozatában, illetve a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében alkalmazott rendelkezését sérelmezve. Az Art. érintett rendelkezését a Kúria nem alkalmazta a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzésében az indítványozóval szemben, mivel annak alkalmazására a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 109.K.27.855/2018/8. számú ítéletével lezárt eljárásban került sor. Az indítványozónak ezért az Art.-t támadó alkotmányjogi panaszát az érintett rendelkezést alkalmazó, az alapügyet érdemben befejező döntést követően kellett volna előterjesztenie; alkotmányjogi panaszuk akkor felelt volna meg az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglaltaknak, miszerint az alkotmányjogi panaszt – az indítványozónak sérelmet okozó jogszabály alkalmazása miatt – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet előterjeszteni. Következésképpen a jelen esetben az indítványozó az Art. 20. § (5) bekezdés *b*) pontjának az adóhatóság határozatában, illetve a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletében alkalmazott rendelkezését sérelmező panaszát határidőn túl terjesztette elő.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság „az Abtv. 28. § (2) bekezdésében biztosított lehetőséggel élve” a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott 109.K.27.855/2018/8. számú ítélete, illetve a Kúria Kfv.V.35.335/2019/2. számú végzése alkotmányosságát is vizsgálja meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Abtv. 28. §-ára való hivatkozás nem minősül önálló indítványi elemnek, így nem dönt külön e kérelem befogadása tárgyában {3161/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [14]; 3222/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az Alkotmánybíróság ezért jelen indítvány esetében sem vizsgálta az Abtv. 28. §-ára alapozott másodlagos kérelem befogadhatóságát.

[11] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 55. § (4) bekezdés a) pontja, illetve az Ügyrend 30. § (2) bekezdés d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1396/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3080/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Szabó Marcel* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvf.III.37.971/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselő nélkül eljárva az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.432/2015/57. számú ítélete, valamint a Kúria Kfv.III.37.971/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint a jogerős döntés végrehajtásának felfüggesztését kérte.
- [2] 2. Az indítvány benyújtása előzményét képező pernek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] 2.1. Az indítványozó és a későbbi perben beavatkozó társa, valamint egy további tulajdonostárs (a továbbiakban: tulajdonostársak) osztatlan közös tulajdonában álló, erdőművelési ágú ingatlanoknak az 1A–1E erdőtervi jelű erdőrészeleire az erdőbirtokossági társulat kérésére az Állami Erdészeti Szolgálat illetékes igazgatósága 1998. május 28. napján kelt határozatával erdőterület véghasználatára (a továbbiakban: tarvágás) engedélyt adott. A határozat indokolása szerint a termelésből való kivonás kavicsbánya kialakítása és üzemeltetése céljából történt.
- [4] Az illetékes bányakapitányság 2001. április 5. napján jogerőre emelkedett határozatával a perbeli ingatlanon (a továbbiakban: perbeli erdőterület) és további ingatlanok területére bányatelket alapított egy gazdasági társaság javára.
- [5] Az elsőfokú erdőszeti hatóság a gazdasági társaság részére a perbeli erdőterület tervezett igénybeviteléhez, a kavicsbánya kialakításához a 2001. október 2. napján kelt határozatával elvi hozzájárulását megadta. A perbeli erdőterületen a tarvágás megtörtént, de azt bányászati célra nem vették igénybe, erre vonatkozó engedélyezési eljárást sem kezdeményeztek.
- [6] Ezt követően több évig tartó közigazgatási és bírósági eljárások után a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága mint elsőfokú hatóság 2014. szeptember 30-án kelt határozatával bírság kiszabása mellett kötelezte a tulajdonostársakat, hogy a perbeli erdőterületen gondoskodjanak az erdő szakzerű felújításáról, amelynek határidejeként 2015. május 31. napját határozta meg. Indokolásában rögzítette, hogy a hatóság 2014. szeptember 25-én – az erdősítésre történő 2014. évi műszaki átvétel során – megállapította, hogy a perbeli erdőterületen a faállományt letermelték, és ezért az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 51. § (7) bekezdése értelmében erdőfelújítási kötelezettség keletkezett.
- [7] A tulajdonostársak ezen kötelezettségüknek nem tettek eleget.
- [8] A döntéssel szemben az indítványozó és a beavatkozó fellebbezéssel élt. Ezt követően – 2014. október 27-én – az elsőfokú hatóság alaphatározatát módosította, tekintettel arra, hogy a perbeli erdőterület az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Natura rendelet) értelmében Natura 2000 kiemelt jelentőségű természet-megőrzésű területen fekszik, amely miatt az alaphatározat rendelkezéseit ki kellett egészíteni. Az indítványozó ezzel a határozattal szemben is fellebbezett.

- [9] Az alperes hatóság jogelődje – a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága – 2015. január 19. napján kelt határozatával az elsőfokú hatósági döntést helybenhagyta. Indokolása szerint a Dél-borsodi Erdőtervezési Körzet erdőtervezése 2004. évben megtörtént, így a perbeli erdőterületen az Evt. 113. § (4) bekezdése szerinti körzeti erdőterv van érvényben, amely a valós állományadatokat hivatott rögzíteni.
- [10] A döntés külön tartalmazza a perbeli erdőterület akkori faállományának leírását, illetve azt, hogy Natura 2000 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület. A tulajdonostársak erdőfelújítási kötelezettségük teljesítésére való ismételt felszólítására ezen indokok alapján került sor.
- [11] 2.2. Az indítványozó a fenti határozattal szemben terjesztett elő keresetet, amelyben kérte az alperesi határozatnak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését. Indokolása szerint az újraerdősítésnek hiányoznak a szakmai jogszabályi feltételei, ezért nem kérte a hatóság új eljárás lefolytatására kötelezését, ugyanakkor a másodfokú hatóságot kérte kötelezni arra, hogy kötelezze az elsőfokú hatóságot a körzeti erdőterv elkészítésére. Ezt azzal indokolta, hogy a hatóság megsértette az Evt. 107. § (2) bekezdését, mivel az Evt. 17. § (8) bekezdésében foglalt feltétel a hatóság mulasztása miatt nem következhetett be.
- [12] Álláspontja szerint a hatóság megsértette a közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) számos rendelkezését, valamint az erdőterv rendelet elkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) egészét, illetve a Natura rendelet 10. § (1)–(3) bekezdéseit. Kérte a bíróságot, hogy forduljon előzetes döntéshozatali kérelemmel az Európai Unió Bíróságához a 92/43/EGK Tanácsi irányelv alapján.
- [13] Az indítványozó kereseti kérelmében hangsúlyozta, hogy nem kéri a bíróságtól annak vizsgálatát, hogy az Evt. vonatkozó rendelkezései alapján jogalappal kötelezték-e a perbeli erdőterület újraerdősítésére. A pernek álláspontja szerint a lényegét képező azon „szakértői kérdésnek” a vizsgálatát kérte, hogy az általa támadott határozat megfelel-e az Evt. 51. § (2) bekezdésében foglaltaknak.
- [14] Álláspontja szerint, ha az újraerdősítés indokolt, a hatóságok kötelesek kidolgozni az annak megfelelő részletes erdőtervet, illetve dönteni arról, hogy természetes vagy mesterséges úton történjen az újraerdősítés. Kereseti kérelmét általa beszerzett szakértői véleménnyel kívánta alátámasztani. Egyúttal indítványozta a per felfüggesztését a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal határozatával szemben benyújtott bírósági felülvizsgálatra tekintettel, mivel, ha a bíróság kimondja a bányavállalkozó felelősségét abban a kérdésben, hogy az ő kötelezettsége a bányatelek törlése esetén az eredeti állapot helyreállítása, akkor az magában foglalja az erdő újratelepítését is. Kérte az általa hivatkozott szakértő bevonását, akinek szakvéleményét a bíróság rendelkezésére bocsátotta.
- [15] Sérelmezte, hogy a határozat meghozatalára értesítése hiányában került sor. Vitatta a jelen ügy előzményeként meghozott korábbi ítéletek jogszerűségét is.
- [16] Indítványozta az FVM rendelet utólagos norma kontrollját, mert álláspontja szerint az alkotmányosértő.
- [17] Az alperes ellenkérelmében a másodfokú határozatban foglaltak fenntartását kérte.
- [18] Kiemelte, hogy a Ket. 20. § (1) bekezdése következtében a körzeti erdőterv elkészítése nem közigazgatási hatósági tevékenység, az nem képezi a per tárgyát, és mivel szakhatóság bevonására nem volt szükség, nem értelmezhető az indítványozónak a szakhatósági eljárásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre való hivatkozása [Ket. 44. § (2), (4)–(6) bekezdései és a 45. § (1) bekezdése]. Álláspontja szerint eljárása során a tényállást kellő mértékben feltárta, abból helyes következtetést vont le, így nem sértette meg a Ket. 50. § (1)–(2), (6) bekezdései, 72. § (1) bekezdés e) pontját és a (2) bekezdését sem.
- [19] Az alperes előadta, hogy az indítványozót és tulajdonostársait azért kötelezte újraerdősítésre, mert az erdő állománya természetes megújulásának feltételei nem állnak fenn. A Dél-borsodi Erdőtervezési Körzet Erdőtervezése 2004-ben megtörtént és határozata meghozatalakor ez alapján érvényes erdőterv áll rendelkezésre. Hangsúlyozta, hogy új erdőterv kiadására pedig az indítványozó ez irányú kérelmének hiányában nem került sor. 2010-ben a Natura hatásvizsgálat elkészítésével a perbeli erdőterület felülvizsgálatára (az illetékes Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság és szakértő bevonásával) sor került.
- [20] 2.3. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, megállapítva azt, hogy az indítványozó nem az erdő szakszerű erdőfelújítási kötelezettség jogalapját, hanem annak módját vitatta. A bíróság a per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasította, mert megállapította, hogy a bányavállalkozó által kifejtett tevékenység és a tarvágás között előkérdési kapcsolat nincs. A pernek nem tárgya a körzeti erdőtervezési eljárás, így a bíróság indokolása szerint mellőzte az erre irányuló indítványozói kérelmet.

- [21] Az indítványozó értesítése elmulasztásával összefüggő kereseti állítására válaszolva a bíróság utalt a Ket.-nek az eljárás időpontjában hatályos 29. § (4) bekezdésére, miszerint az értesítés mellőzhető, ha az eljárás megindítása után a hatóság nyolc napon belül érdemben dönt. A hatóság tehát a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el, amikor a tulajdonostársakat nem értesítette a hatósági ellenőrzésről.
- [22] A bíróság indokolása szerint a per tárgyát képező közigazgatási hatósági eljárási jogszabályok nem írják elő szakhatóságok igénybevételét, és a perben a korábbi ítéletek jogszerűsége nem vitatható.
- [23] Az Evt. 113. § (4) bekezdése szerint a törvény hatálybalépése előtt kiadott üzemtervek a törvény szerint erdőtervnek minősülnek. A 113. § (7) bekezdés szerint, ha a törvény hatálybalépése előtt jóváhagyott körzeti erdőterv lejártakor a törvény szerinti körzeti erdőterv alapján kiadott erdőterv nem áll rendelkezésre, a körzeti erdőterv elkészültéig az erdőgazdálkodó jogait és kötelezettségeit az erdészeti hatóság erdőtervben az erdőgazdálkodó kérelmére állapítja meg. Ez az indítványozóra nézve azt is jelenti, hogy a régi erdőterv lejárt nem mentesíti kötelezettsége végrehajtása alól. Ennek azért is van jelentősége, mert a felek között nem volt vitás, hogy a 2004-ben készített erdőterv 2014. december 31-ig volt érvényben, míg a másodfokú határozat meghozataláig új körzeti erdőterv nem készült.
- [24] A bíróság annak tisztázását, hogy jogszerű volt-e az erdőfelújítás elrendelése, szakkérdésnek tekintette. Megállapította, hogy a kirendelt szakértő véleménye egyértelműen alátámasztotta az alperesi határozatot és a kötelezési mód helyességét. Ennek során figyelembe vette és ítéleti indokolásában megjelenítette az indítványozó által felkért szakértő véleményét is, azzal, hogy a kirendelt szakértői véleményre nézve az cáfolatot nem tartalmazott; nem jelentett olyan ellenbizonyítást, ami a határozat megalapozatlanságát igazolta volna.
- [25] A bíróság, mint sürgős eljárást, mellőzte az alkotmánybírói eljárás- és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.
- [26] 2.4. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó beavatkozó pertársa terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és annak megállapítását, hogy a közigazgatási hatósági határozat jogsértő, kérte továbbá a hatósági határozatnak hatályon kívül helyezését. Másodlagosan kérte az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására kötelezését. Vitatta a hatóságnak a Ket. 29. § (4) bekezdésére való hivatkozását, azt, hogy a hatósági eljárás alapja az Evt. 105. § (5) bekezdése lett volna.
- [27] Előadta, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgyalásán nyilatkozatot kíván tenni. Vitatta, hogy a szakvélemények között nincs eltérés. Kérte utólagos normakontroll eljárás-, valamint előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.
- [28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte.
- [29] 2.5. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Rögzítette, hogy a perbeli erdőterületen a hatóság döntése szerint felújítási kötelezettség terheli a társtulajdonosokat, amiről ők nem gondoskodtak, így a másodfokon eljáró hatóság az elsőfokú döntést helybenhagyta. Ezt a határozatot (04.4/640/1/2010.) a tulajdonosok kereset nélkül nem támadták, az végrehajthatóvá vált. A Kúria ezzel kapcsolatban megerősítette, hogy az indítványozó által hiányolt erdőterv ekkor és ezután még évekig hatályban volt, és jogszerű volt, hogy a hatósági ellenőrzést követően az indítványozóra – minthogy ismételt felszólításra sem tett eleget kötelezettségének –, bírságot szabtak ki, és kötelezték az erdőfelújítási munkálatok elvégzésére.
- [30] A Kúria indokolása szerint az ezt követő több közigazgatási és bírósági eljárás során számos – a jelen ügyben újra vitatott – kérdés már jogerősen elbírálásra került, ítélt dolognak minősül, felülvizsgálatára tehát nincs mód. A Kúria kiemelte, hogy a jelen per tárgya egy részkérdés, az ismételten előírt újabb határidő előírás mellett az újratelepítés módjának meghatározása volt.
- [31] A Kúria megállapította továbbá, hogy az elsőfokú határozat a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból nem jogszabálysértő, és az indítványozó a szakszerű erdőfelújítási munkálatokról köteles gondoskodni. Az indítványozó keresetében ezt a kötelezettségét nem vitatta, mulasztását csupán az erdőterv készítésével hozta összefüggésbe. A Kúria az elsőfokú bíróság jogszabály-értelmezésével és következtetéseivel egyetértett, álláspontja szerint az ítélet a kereset minden elemére indokolt választ adott.
- [32] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát és annak kiegészítését, amelyben mind a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.432/2015/57. számú ítélete, mind a Kúria Kvf.III.37.971/2017/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte,

megjelölve az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, P) cikk (1) bekezdése, XII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikke, XXI. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmét. Érvelésében hivatkozott az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésének és a 25. cikk (2) bekezdésének sérelmére is. A bírósági eljárást diszkriminatívnak minősítette. Kérte a panasszal támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

- [33] 3.1. Az indítványozó álláspontja szerint a bírói ítéletek azért sértik az Alaptörvény felhívott rendelkezéseit, mert az eljáró bíróságok nem vették figyelembe a kereseti kérelmében foglaltakat, legfőképp az erdőterv hiányának az alperes terhére való értékelését. Egyebekben a bíróságok jogszabály-értelmezését vitatva, az általa megjelölt alaptörvényi rendelkezések sérelmét a keresetlevelében kifejtett okokból látta megvalósulni, érvei az egyes hivatkozott alaptörvényi cikkek vonatkozásában az alábbiakban részletezettek szerint összefonódnak.
- [34] Az indítványozó szerint az erdőgazdálkodási terv a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog eljárási garanciája. Ennek kapcsán felidézte az alapvető jogok biztosa AJB 8370/2012. számú jelentését, amely ügyben az ombudsman szükségesnek találta az abban foglalt kötelezettségek végrehajtásához a körzeti erdőtervadatok ismeretét. Ugyanakkor hangsúlyozta azt is, hogy a kötelezettségek érvényesítésére egyedi eljárásokban kerül sor. Ezen döntések ellen az erdőtulajdonos a Ket. szerinti jogorvoslással élhet. Az indítványozó úgy értelmezte, hogy jogorvoslati joga gyakorlásának előfeltétele a körzeti erdőterv.
- [35] 3.2. Érvelésében összekapcsolta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság sérelme állítását a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való jog, a XXIV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmével. Állította, hogy a bíróság az Evt. egyes rendelkezéseinek téves értelmezésével „visszamenőleges hatályú jogalkalmazást” végzett, mert „egy hatályát veszített érvénytelen korábbi körzeti erdőterv alapján kíván a hatóság éves erdőgazdálkodási tervet készíteni”. A tisztességes bírósági eljárás sérelmét amiatt is állította, mert a „Kúria nem követelte meg a másik féltől állításai közhiteles bizonyítását”. A tisztességes hatósági eljárás sérelmét azért is állította, mert a hatóság az indítványozó értesítését mellőzte.
- [36] A tulajdonjoga és a vállalkozás szabadságához való joga együttes sérelmét azzal indokolta, hogy szerinte az erdő védelmére hivatkozva erdőirtásra kényszerítette a hatóság, amit erdőgazdálkodásnak nevez, és egy, az indítványozó érdekeinek nem megfelelő gazdálkodási módot írt elő jogonal nélkül.
- [37] Az Alaptörvény XIII. cikke szerinti tulajdonjoga sérelmét a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmével kötötte össze, és állította, hogy „az erdőtulajdonosi minőségben megítélt személyek egyéni alapjogainak sérelme automatikusan a közérdekhez köthető alkotmányos jogok, tehát a P) cikk (1) [bekezdése és] a XXI. cikk (1) bekezdés sérelmét eredményezik.”
- [38] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései sérelmét továbbá abban is látta, hogy „a hatóság egy nyilvántartást nevez meg, ami alapján szankciók kilátásba helyezésével” az indítványozót ellenőrzi, majd az elsőfokú bíróság ezt a nyilvántartást „kizárja a perből és mégis hatályában fenntartja a közigazgatási határozatot”. Mindezt az indítványozó a bíróság részéről felmerülő indokolási hiányosságként értelmezte.
- [39] A jogorvoslathoz való joga sérelmét amiatt is állította, mert nem élhetett jogorvoslással annak következtében, mert „annak vizsgálatát a Kúria előzetesen kizárta”.
- [40] Panaszában továbbá arra hivatkozott, hogy a Kúria döntése azért alapjogsértő, mert „a jogok és kötelezettségek körét determináló olyan tényállást állapított meg, amit az Alaptörvény és a Ket. [szerint] kizárólag közigazgatási szerv, azon belül erdészeti hatóság állapíthat meg” és ezzel a „hatásköri túllépéssel” megsértette az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdését, valamint a 25. cikk (2) bekezdését. Alaptörvényi rendelkezés megjelölése nélkül állította, hogy a bíróság diszkriminált közte és az alperes között, amikor bizonyítékaikat nem azonos súllyal fogadta el.
- [41] Összességében vitatta a Kúria „következtetésének okszerűtlenségét” és jogszabály-értelmezését.
- [42] 3.3. Az indítványozó külön indokolás nélkül hivatkozott továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezménye tisztességes bírósági eljárást garantáló 6. cikkére, a jogorvoslatra vonatkozó 13. cikkére, a magántulajdon feletti rendelkezést garantáló Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkére, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 14. cikke 1. pontjára.
- [43] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány

határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

- [44] 4.1. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban vizsgálta az indítvány befogadhatóságának egyéb követelményeit, ennek kapcsán különösen az indítványnak az Abtv. alább részletezett rendelkezéseinek való megfelelést, illetve hogy felvet-e az indítvány az Abtv. 29. §-ában további befogadási feltételként előírt, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést. Az indítvány befogadásához ugyanis szükséges, hogy az indítvány (vagy legalábbis annak valamelyik eleme) e feltételeknek megfeleljen.
- [45] 4.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. A határozott kérelemnek az Abtv. 52. § (1b) bekezdése d) pontjában foglalt további követelménye, hogy az indítvány egyértelműen jelölje meg az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit.
- [46] 4.3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint az érintett abban az esetben fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be.
- [47] 4.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezek alternatív feltételek, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra.
- [48] A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség megítélése tekintetében az Alkotmánybíróság rámutat a korábbi döntéseiben kifejtettekre, miszerint „az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}.” {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]} „Sem a jogállamiság elvont elve, [...] sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {elsőször lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [49] 4.5. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmét állító indítványelem nem tartalmaz önálló, alkotmányjogilag értékelhető indokolást; nem fejt ki, hogy miben áll a jogalkalmazás visszaható hatályú volta. Ezért ez indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti határozott kérelem követelményének, túlmenően azon, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot.
- [50] Az indítványozó az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése sérelmét is állította, azonban az Alaptörvény ezen rendelkezése sem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, emellett az indítványozó által állított alapjogi sérelmek a P) cikk (1) bekezdésében foglalt államcélal – az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jog kivételével – nem hozhatók összefüggésbe. A XXI. cikk (1) bekezdését illetően pedig az indítvány a lehetséges összefüggésre nézve nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást, különösen azon tekintetben, hogy ez a joga az indítványozónak az ügy kapcsán miért sérült.
- [51] Az indítványozó állította az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése sérelmét is az erdősítési kötelezettsége tekintetében. Az ezt elrendelő hatósági döntéssel és annak bírói felülvizsgálatával kapcsolatosan felvetett kérdéssel olyan szakjogi-törvényességi kérdések, amelynek felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alaptörvény XIII. cikke sérelmét ugyanezen gondolatkör kapcsán állította, aminek felülbírálata az Alkotmánybíróság által ugyanezen okból nem lehetséges.

- [52] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az ítéletek indokolt választ adnak arra a kérdésre, hogy miért mellőzte a hatóság az indítványozó értesítését a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő jogalkalmazással. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a hatóság, illetve a bíróság érvelése jogszabály alkalmazására épül. Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz keretében jogszabály nem vizsgálható felül, és ezt az Alkotmánybíróság hivatalból sem tartotta indokoltnak megtenni.
- [53] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában mindezen alaptörvényi cikkek sérelmét közvetetten az eljáró hatóságok és bíróságok jogértelmezésében, tényállásfeltárásában, következtetések levonásában és indokolásaik hiányosságában látta.
- [54] Ahogy arról a támadott kúriai döntés is részletesen számot ad indokolásában, az eljáró hatóságok és bíróságok eleget tettek indokolási kötelezettségüknek, az indítványozó valamennyi kereseti kérelmét megvizsgálták, azokról kialakított jogi álláspontjukról a hivatkozott jogszabályhelyek pontos megjelölésével és az ügyben való értelmezésével számot adtak, ezért indokolás hiánya miatt az Alaptörvény XXVIII. cikke sérelmével kapcsolatosan kétely nem merült fel.
- [55] Az indítványozó egyebekben ezen alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában processzuális sérelmet nem említ, azt szakjogi-törvényességi kérdéskörbe tartozó okfejtésekkel támadja.
- [56] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló per során az indítványozó élhetett – és élt is – a jogorvoslathoz való jogával, ettől a bírói ítélet által nem volt elzárva, így a bírói döntések alaptörvény-ellenességének kételye az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés sérelme okán sem merül fel.
- [57] Az indítványozó által hivatkozott Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdése és 25. cikk (2) bekezdése nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, de megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a Kúria ténymegállapításai okán (és más okból sem) a hatásköri szabályok sértetlenségének kételye nem merült fel.
- [58] A diszkriminatív eljárásra utalás formájában felvetett kérdés az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pontjában előírt követelmény – az Alaptörvény megsértett rendelkezésének – egyértelmű megjelölése hiányában nem vizsgálható. Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a bizonyítékok bíróságok általi mérlegelése önmagában nem jelenthet diszkriminációt.
- [59] Függetlenül az indítványozói indokolás hiányától, az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak csak jogszabályok tekintetében, és csak az erre külön feljogosított indítványozók indítványa esetében van lehetősége.
- [60] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó által sérelmezett, a hatóság által készítendő erdőterv hiánya a pernek nem volt tárgya.
- [61] 4.6. Összegezve: az indítvány alapján nem merül fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdés, illetve a fentebb kifejtettekre tekintettel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége sem.
- [62] Az Alkotmánybíróság a végrehajtás felfüggesztésére nem talált okot, így azt mellőzte.
- [63] 5. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjára, 29. §-ára, 52. § (1) bekezdésére és (1b) bekezdésének *d)* és *e)* pontjaira, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [64] Egyetértek a végzés rendelkező részével (az alkotmányjogi panasz visszautasításával), az indokoláshoz kapcsolódóan azonban fontosnak tartom külön is kiemelni az alábbiakat.
- [65] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak {3162/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [18]}, mert nem jogosultságot biztosít, hanem az állam és mindenki kötelezettségét fogalmazza meg a nemzet közös örökségébe tartozó vagyontárgyak védelmére {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [84]}. Ezen kötelezettség megsértése ugyanakkor az Alkotmánybíróság egyes (alkotmányjogi panaszon kívüli) eljárásaiban, így különösen az Alaptörvénnyel való összhang előzetes és utólagos vizsgálata, illetőleg az Abtv. 25. §-a szerinti bírói kezdeményezés keretei között felhívható, az alábbiak szerint.
- [66] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből a természeti erőforrások, és ezáltal a környezet állapotára vonatkozó abszolút jellegű, tartalmi zsinórmérték következik, amely objektív követelményeket támaszt az állam mindenkori tevékenységével szemben {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [30]–[32]}. Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése a nemzet közös örökségébe tartozó természeti és kulturális erőforrások {ez utóbbira lásd: 3104/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [37]–[39]} esetében egyértelműen megjelöli az „állam és mindenki” részéről elvárt magatartásokat: 1. a védelem, 2. a fenntartás, és 3. a jövő nemzedékek számára történő megőrzés {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [13]}.
- [67] Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésének megfelelő, környezetvédelmi tárgyú jogalkotási kötelezettséggel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság pedig már arra is rámutatott, hogy mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével lát el az állam, ebben az esetben törvényi és szervezeti garanciák biztosításával teljesíti {3292/2017. (XI. 20.) AB határozat, Indokolás [13]}. Ezen garanciák megteremtése pedig az államnak nem csupán lehetősége, hanem kötelezettsége.
- [68] Mindezek alapulvételével a P) cikk (1) bekezdése egyszerre tekinthető a XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető emberi jog garanciájának, illetőleg a nemzet közös öröksége védelmét előíró olyan *sui generis* kötelezettségnek, mely a XXI. cikk (1) bekezdésén túlmenően, általános jelleggel is érvényesül {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [14]}.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1362/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3081/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.127/2018/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Egy Budapest XI. kerületi társasház (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Bolvári Zoltán ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az egyedi ügy alperese az indítványozó volt, I–V. rendű felperesei az indítványozó társasház lakásainak tulajdonosai (a továbbiakban: felperesek). Az I. rendű felperes 2016. július 26-án beadott keresetében kérte annak megállapítását, hogy a 2016. május 27-én megtartott társasházi közgyűlés 2., 3. és 4. pontjai érvénytelenek. A keresetlevélben előadottak szerint a közgyűlés összehívása sem volt szabályszerű, mert azt nem a közös képviselő, hanem annak törvényes képviselője hívta össze, az összehívás módja pedig nem volt megfelelő, mert a meghívóhoz nem mellékeltek az írásbeli előterjesztéseket, ez pedig ellentétes a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.) 34. § (2) bekezdésével, valamint 47. § és 48. §-aival. A határozatok érvénytelenek azért is, mert sértik a tulajdonosi jogokat, okszerűtlenek, sértik a kisebbség érdekeit. A 2. számú határozattal elfogadott beszámoló törvénysértő, továbbá nem is került csatolásra. A jegyzőkönyvben rögzített hozzászólások egy része nem felel meg a valóságnak, és a kisebbség jogos érdekeinek lényeges sérelmével jár. A 3. napirendi pont keretében meghozott határozat napirendi pontja félrevezető, és a valósággal nem egyező módon lett feltüntetve a közgyűlési meghívóban. A 4. napirendi pont keretében közgyűlési határozattal előírt rendkívüli befizetés előírása megalapozatlan.
- [3] A II–V. rendű felperesek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 64. § (3) bekezdése alapján 2017. január 11-én benyújtott kérelmükkel léptek be a perbe, és az I. rendű felperessel egyezően kérték a közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítását.
- [4] A Budai Központi Kerületi Bíróság megállapította a közgyűlési határozatok érvénytelenségét. Ítéletét a Tht. 34. § (2) bekezdése szerinti formai követelmény sérelmére alapította, vagyis arra, hogy a felperesek a meghívóhoz nem kapták meg a szükséges írásbeli előterjesztéseket. Mivel a formai jogszabálysértés elegendő volt az érvénytelenség megállapításához, ezért a bíróság a tartalmi kifogásokat nem vizsgálta.
- [5] Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozó nyújtott be fellebbezést. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Elsődleges kérelmét mindenekelőtt eljárásjogi szabálysértésre alapította, mert álláspontja szerint már az I. rendű felperes is elkésett keresetével. A Kúria gyakorlatának értelmében az alaki érvénytelenségi okok csak akkor eredményezik a határozatok érvénytelenségét, ha azzal valóban sérelem éri a tulajdonostársakat. Az érvénytelenség megállapítását kizárja továbbá, hogy a 2. számú határozat egy 2015. évi pénzügyi beszámolót elfogadó határozat, ami csak egy pénzügyi és gazdasági helyzetet rögzít. A 3. számú határozattal elfogadott, kivitelezési munkákról szóló döntés már végrehajtásra került. A 4. számú határozat érvénytelenségének megállapítása fogalmilag kizárt, mert ebben csak egy tervről, javaslatról volt szó. Az indítványozó a másodlagos fellebbezési kérelmet a felperesek elkészttségére alapította, valamint arra, hogy az elsőfokú bíróság több felperesi nyilatkozatot nem kézbesített az alperes részére.
- [6] A Fővárosi Törvényszék részítéletében helybenhagyta az elsőfokú ítéletet. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ugyan rögzítette, hogy a II–V. rendű felperesek elkéstek a keresetükkel, ítélete rendelkező részében azonban nem döntött az elkésett keresetek elutasításáról. Ez azonban nem vezet szükségszerűen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez. A törvényszék a Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletét részítéletnek tekintette és ekként bírálta el, emellett rögzítette, hogy a fellebbezési eljárást és az iratok visszaküldését követően

az elsőfokú bíróságnak döntenie kell a II–V. rendű felperesek kereseti kérelméről is. A Pp. 64. § (3) bekezdésének a fellebbezésben állított sérelme, valamint a kézbesítések állított elmaradása orvosolható az eljárás folytatása során.

- [7] A törvényszék megállapította, hogy az I. rendű felperes nem késett el keresete benyújtásával. Az igényérvényesítésre nyitva álló határidő ugyanis anyagi jogi jellegű, ezért a kezdőnapot nem kell beleszámítani. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az indítványozó megsértette a Tht. 34. § (2) bekezdésében foglaltakat. Továbbá elutasította az indítványozónak azt az érvét, hogy a formai érvénytelenségi okok mellett érdeksérelmet is kell igazolni, a Tht. 34. § (2) bekezdése ugyanis kógens.
- [8] Az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A kérelmet a Kúria hivatalból elutasította a Pp. 271. § (4) bekezdés *b*) pontjára hivatkozással, amely szerint nincs helye felülvizsgálatnak a társasház tulajdonostársai közösségének szervei által hozott határozatok tárgyában hozott döntéssel szembeni perekben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben.
- [9] 2. Az indítványozó ezek után nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, valamint – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben – 28. cikkének sérelmére történő hivatkozással kérte a Kúria végzésének megsemmisítését a Fővárosi Törvényszék részítéletére, valamint a Budai Központi Kerületi Bíróság ítéletére kiterjedően.
- [10] Az indítványozó előadta a fellebbezésében is kifejtett állításait a perbeli közgyűlési határozatokkal kapcsolatban, nevezetesen, hogy azok érvénytelenségének megállapítása lehetetlen, illetve jogilag értelmezhetetlen. Kifogásolta, hogy ezekre az érvekre a másodfokú részítélet nem tért ki. Előadta, hogy a Kúria ugyan formálisan helyesen utasította el felülvizsgálati kérelmét, azonban végzése alaptörvény-ellenességét éppen az okozta, hogy nem észlelte, hogy a másodfokú részítélet nem merítette ki a teljes fellebbezést.
- [11] Az indítványozó szerint külön jogkérdés, és a bíróság állásfoglalását követelte volna meg az, hogy lehetséges-e a közgyűlési határozat érvénytelenné nyilvánítása alaki okból, amikor az érvénytelenítés fogalmilag kizárt, mert az joghatás kiváltására alkalmatlan. Ez a mulasztás az indítványozónak az Alaptörvény 28. cikkével összhangban értelmezett tisztességes bírósági eljáráshoz, azon belül az indokolt bírói döntéshez való jogát, valamint jogorvoslathoz való jogát sérti.
- [12] Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merülhet fel az indítványozó szerint az, hogy lehetséges-e a Pp. 271. § (4) bekezdés *b*) pontjának olyan értelmezése, amely szerint az azonos jogszabályi rendelkezésre utaló másodfokú döntés esetén *ab ovo* kizárt a felülvizsgálat. A jelen esetben ugyanis egy, a fellebbezést ki nem merítő jogerős döntéssel szembeni felülvizsgálat került elutasításra formai okból.
- [13] Az indítványozó előadta panaszában, hogy a Pp. 271. § (4) bekezdés *b*) pontjának helyes értelmezése alapján a hivatalból történő elutasításra csak négy konjunktív feltétel teljesülése esetén kerülhetne sor: 1. a másodfokú bíróság helybenhagyja az elsőfokú bíróság döntését, 2. a helybenhagyás azonos jogszabályi rendelkezésre utalással történik, 3. az alkalmazandó anyagi jogból az azonos jogszabályi rendelkezéseket kiemelve a másodfokú döntés is konkrétan tartalmazza (felsorolja) azokat, 4. nincs eljárásjogi jogsértés, amit el kell bírálni. A Kúria végzése e feltételek együttesének nem felelt meg.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [15] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [16] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt felidéri a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben megfogalmazott elvét és gyakorlatát, mely szerint nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközként, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálá-

- tát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [17] Erre az elvre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a panasz a bíróságok által elvégzett mérlegelés felülbírálatára irányul, és az alábbiak szerint nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételeknek.
- [18] A Budai Központi Kerületi Bíróság formai okból érvénytelenítette a támadott közgyűlési határozatokat, a Fővárosi Törvényszék pedig ugyanebből az okból hagyta helyben az elsőfokú ítéletet. A másodfokú bíróság megerősítette, hogy a Tht. 34. § (2) bekezdése kógens, vagyis eltérést nem engedő rendelkezés, amelynek sérelméből szükségszerűen következik a közgyűlési határozatok érvénytelensége. A felhívott törvényi rendelkezés kógeniájából következik, hogy a bíróságok megítélése szerint a határozatok érvénytelenségének megállapítása nem volt elkerülhető egyéb szempontokra tekintettel. A bíróságok tehát érdemben, és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének alkotmánybírósági értelmezéséből következő „kellő alapossággal” vizsgálták meg a „felelnek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság a fentebb bemutatott iránymutatásból fakadóan nem mérlegelheti felül az eset tényeinek bíróságok általi értékelését, illetve az alkalmazott jogszabályok értelmezését. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal arra, hogy, amint az a másodfokú részítéletből kitűnik, mivel a törvényszék részítéletnek tekintette az elsőfokú ítéletet, ezért a II–V. rendű felperesek vonatkozásában az indítványozó által a perben állított eljárási szabálysértések orvosolására sor kerülhet az eljárás folytatása során.
- [19] A jogorvoslathoz való jog alapján a jogorvoslat ténylegességével összefüggő feltétlen követelmény, hogy az eljáró fórum az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassa, és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálja {újabbán rögzítette: 17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [72]}. Az Alkotmánybíróság emellett kifejtette korábban, hogy „a jogorvoslati eljárás egyfokú kialakítása az Alaptörvény kívánalmainak teljességgel eleget tesz” {22/2014. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [95]}. A jelen ügy alapperében a Fővárosi Törvényszék érdemben megvizsgálta a jogorvoslati kérelemben foglaltakat, és a másodfokú részítélet nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Hasonlóképpen nem képez az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási okot az, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. által meghatározott formai okra tekintettel hivatalból elutasította.
- [20] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1264/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3082/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Balassagyarmati Törvényszék Bv.696/2018/2. számú végzése és a Balassagyarmati Törvényszék 3.Bpkf.11/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Tarczay Áron ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó a fogvatartás körülményei miatt kártalanítás iránti kérelmet nyújtott be a Balassagyarmati Törvényszékhez 2017. június 10. napjától 2018. július 13. terjedő fogvatartási időszak vonatkozásában. A törvényszék a Bv.47/2018/9. számú végzésében a kérelmet formai okból elutasította, mivel azt nem a külön jogszabályban, a kérelem benyújtására rendszeresített formanyomtatványon nyújtotta be. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék 3.Beüf.494/2018/2. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú döntést.
- [3] Ezt követően az indítványozó kártalanítási kérelmét ismételten beterjesztette az említett fogvatartási időszak tekintetében. A Balassagyarmati Törvényszék Bv.696/2018/2. számú végzésében a kérelmet elutasította, figyelemmel arra, hogy a törvényszék a korábban ismertetett végzéseiben a kérelmet már elbírálta, így tehát ügydöntő végzéseket hozott az említett időszak vonatkozásában. Mindezekre – szól az elsőfokú végzés indokolása – figyelemmel nincs helye az újabb kérelem alapján újabb eljárás lefolytatására ugyanazon időszak tekintetében, „azt ítélt dolognak kell tekinteni”. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék a 3.Bpkf.11/2019/2. számú végzésében helybenhagyta az elsőfokú végzést.
- [4] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Balassagyarmati Törvényszék Bv.696/2018/2. számú végzése, és a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bpkf.11/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint a bírósági végzések sértik az Alaptörvény II. cikkét, a XIII. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [5] Alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében az indítványozó előadta, hogy a támadott bírósági végzések azért sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványát, mert az eljáró bíróságok tévesen utasították el érdemi vizsgálat nélkül a kártalanítási kérelmet, tekintettel a korábbi végzésekre, amelyek kizárólag formai okból utasították el az indítványozó kérelmét. E körben kifogásolta azt is, hogy nem hívták fel hiánypótlásra a bíróságok.
- [6] Az indítványozó kitért még arra is, hogy a bíróságok önkényesen értelmezték a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvényt (a továbbiakban: Bv. tv.), amikor kérelmét elutasították, így eltérő gyakorlat alakulhat ki a kártalanítási ügyek körében, ami ellehetetleníti az igényérvényesítést.
- [7] Az indítványozó álláspontja alapján, a támadott döntések sértik az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint a XIII. cikkben foglalt tulajdonhoz való jogát is, mert embertelen körülmények között került elhelyezésre fogvatartása alatt, az ezzel kapcsolatos igénye ugyanakkor elbírálatlanul maradt, ami egyben azt is jelentette, hogy a kártalanítási összeghez sem jutott hozzá, amely a törvény szerint járt volna számára.

- [8] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [10] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri a megsemmisítését. Ugyanakkor a főtitkári hiánypótlatásra kiegészített alkotmányjogi panasz sem tartalmaz releváns alkotmányjogi indokolást arra nézve, hogy a megjelölt alapjogokat miért és mennyiben sértik meg a támadott végzések, az csak a bírói jogértelmezést bírálja, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában fogalt követelménynek.
- [11] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/412/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3083/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 20.Bpkf.8332/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Belcsák Róbert ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy a következőképpen foglalható össze: az indítványozó, korábbi fogvatartott, kártalanítási kérelmet terjesztett elő alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2013. október 1. napjától 2017. február 15. napjáig terjedő időszakra a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetnél 2017. április 18-ai dátummal.
- [3] Jogalapként az alapvető elhelyezési körülmények sérelmével kapcsolatosan, túlszűfoaltságra, az illemhely nem megfelelő kialakítására, a zárkák szellőztetésének elégtelen voltára, a rovarok jelenlétére és ezáltal a rovarcsípések miatt kialakult fertőzésére, ennek nem megfelelő gyógyszeres kezelésére, a zuhanyzóhelységek nem megfelelő kialakítására és azok rossz higiéniai állapotára, a zuhanyzási lehetőségek elégtelen voltára, a természetes fény hiányára, a nem megfelelő fűtésre, a beszélőterem túlszűfoaltságára, a zárkán belüli nyári hőmérsékletre, az élelem rossz minőségére és az emiatt kialakult fogszuvasodására, valamint a szabad levegőn tartózkodás elégtelen voltára hivatkozott.
- [4] A Fővárosi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 20.Bv.2948/2017/12. számú végzésében az elítélt számára 2013. október 1. napja és 2017. február 15. napja közötti időszak tekintetében, különböző büntetés-végrehajtási intézetekben töltött fogvatartásából összesen 1116 napra, 1 398 100 Ft kártalanítást állapította meg, a kérelem ezt meghaladó részét elutasította.
- [5] 1.2. Ügyészi fellebbezés folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék az elsőfokú döntést megváltoztatta, és kérelmet a 20.Bpkf.8332/2019/3. számú végzésével elutasította.
- [6] Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a kérelem határidőben érkezett, azonban tévedett, amikor kártalanítást ítélt meg. A másodfokon eljáró törvényszék megállapította, hogy az indítványozó a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 144/B. §-a szerinti panasz benyújtását elmulasztotta, amely az előfeltétele a kártalanítási kérelemnek. A panasz benyújtásának határideje a volt fogvatartott vonatkozásában a fogvatartásának utolsó napja, azaz 2017. február 15. napja lett volna, azonban ezen határidőig erre nem került sor.
- [7] A Fővárosi Törvényszék utalt arra is, hogy a panasz benyújtásának követelménye alól a Bv. tv. kivételeket is megfogalmaz. A 10/A. § (6) bekezdés szerint nem róható az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott terhére, ha rajta kívül álló okból nem tudta a panaszjogát érvényesíteni. A másodfokú végzés indokolása szerint ugyanakkor ilyen körülmény az iratok tartalma alapján nem volt megállapítható, és erre a volt fogvatartott sem hivatkozott.
- [8] A másodfokon eljáró törvényszék arra is kitért, hogy a fogvatartási ideje alatt az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények egy alkalommal sem szakadtak meg 30 napnál hosszabb időszakra [Bv. tv. 10/A. § (4) bekezdés], így a Fővárosi Törvényszék nem volt abban a helyzetben, hogy 2017. január 1. napját megelőző időszak tekintetében a kártalanítási kérelmet a panasz megléte nélkül vizsgálja és bírálja el.
- [9] Mindezekre tekintettel tehát a kártalanításnak nem teljesültek a törvényi feltételei, ezért a kérelmező, korábbi fogvatartott kártalanításra nem volt jogosult.

- [10] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bpkf.8332/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint az sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését.
- [11] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság és jogbiztonság elvének sérelmével kapcsolatban előadta, hogy a másodfokon eljáró törvényszék végzése a jogbiztonság követelményéből levezethető vizsgálható hatály tilalmába ütközik.
- [12] Erre tekintettel kifejtette, hogy a Fővárosi Törvényszék indokolásában hiányolt Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz intézménye 2017. január 1. napjától lépett hatályba, azelőtt az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekkel kapcsolatos igények érvényesítésének nemperes útja ismeretlen volt Magyarországon. Az indítványozónak 2013. október 1. napjától 2017. február 15. napjáig tartó büntetése letöltése alatt, tehát 2016. december 31. napjáig nem is volt lehetősége az említett panasz benyújtására, valamint véleménye szerint a panaszt nem is lett volna köteles benyújtani a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése alapján. A hivatkozott bekezdés ugyanis kimondja, hogy panaszt akkor kell benyújtani, ha az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményeket sértő fogvatartási napok száma a harmincat meghaladja. Rendelkezik ezen kívül még arról is, hogy ha az elítélt rajta kívülálló okok miatt nem tudta érvényesíteni a panaszt, az nem róható a terhére.
- [13] Az indítványozó megjegyezte panaszában azt is, hogy a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdésének helyes értelmezése alapján a panasz benyújtásának kötelezettsége 2017. január 31. napjától terhelte. A panasz elbírálására az illetékes szervnek 15 nap áll rendelkezésre, tehát arról 2017. február 16. napjáig kellett volna döntenie, amikor is a fogvatartása véget ért. Ezért az indítványozó aggályosnak tartotta a panasz benyújtásának a megkövetelését, és annak elmaradását rajta kívül álló oknak tulajdonította, valamint ellentétesnek találta Bv. tv.-vel, illetve a panasz intézményének céljával, a prevencióval.
- [14] Az indítványozó véleménye szerint tehát a végzés olyan követelményeket támasztott, amelyre a fogvatartása alatti időszakban 2013. október 1. és 2016. december 31. között nem volt hatályos szabályozás. A bíróság által kifejtett helytelen jogértelmezés következtében joghátrányt szenvedett, mivel nem tudta érvényesíteni jogosnak vélt kártalanítását.
- [15] Az indítványozó szerint a végzés nem áll összhangban sem az Alaptörvénnyel, sem a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal, amelyek értelmében a jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat egy magatartást jogellenessé.
- [16] Az indítványozó a panasz befogadhatóságának alátámasztásaként hivatkozott az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatából többek között a 3051/2016. (III. 22.) AB határozatra, a 3306/2017. (XI. 24.) AB határozatra, valamint a 23/2016. (XII. 12.) AB határozatra.
- [17] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [18] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése vonatkozásában – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [20] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [21] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [22] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.

- [23] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeket annak a kifogásolása, hogy a kártalanítási ügyekben eljáró bíróságok megkövetelik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panasz előzetes (vagy legalábbis a kérelemmel egyidejűleg történő) előterjesztését a folyamatos – tehát 2017. január 1. napját megelőzően indult, de azt követően is megszakítás nélkül tartó – fogvatartásban lévő elítéltek tekintetében, ha a kártalanítás iránti kérelmet 2017. január 1. napját követően terjesztik elő {legutóbb lásd: 3360/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve a Fővárosi Törvényszék 20.Bpkf.8332/2019/3. számú végzésében kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az indítványozó magát a bírói döntés törvényességét és a számára kedvezőtlen törvényértelmezést vitatta, mintsem alapjogok sérelmére hivatkozott volna, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [25] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1363/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3084/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.710/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Fahidi Gergely ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy a következőképpen foglalható össze: a fogvatartott indítványozó védője útján alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. június 26. napján kártalanítási kérelmet nyújtott be a Szegedi Fegyház és Börtönhöz, 2017. január 1-től 2018. szeptember 26-ig tartó időszak tekintetében, hivatkozva a túlzásúfoltásra és az illemhely nem megfelelő elszeparálására.
- [3] Az első fokon eljáró Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet elutasította. Az indoklásban kitért arra, hogy az elítélt 2018. február 28. napján a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 144/B. § szerinti panaszt is benyújtott, amelyet az eljáró Szegedi Fegyház és Börtön megalapozatlannak talált.
- [4] Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy kártalanítási igény vonatkozásában figyelembe vehető időszakban a kérelmező, a Szegedi Fegyház és Börtön III. Objektum Krónikus Utókezelő Részlegén volt elhelyezve, tehát nem zárkában vagy lakóhelyiségben, hanem kórteremben, amelyre eltérő szabályok vonatkoznak, amelyek alapján a bíróság megállapította, hogy az ilyen fogvatartotti elhelyezés nem alapozta meg a Bv. tv. 10/A. § (1) bekezdése szerinti kártalanítást.
- [5] 1.2. Az indítványozó és védője fellebbezést nyújtottak be az elsőfokú döntéssel szemben, amelyben kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság tévedett a végzés meghozatala során, ugyanis az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményeket a krónikus utókezelő részlegen töltött napok is megalapozzák. Az eljáró Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.710/2019/2. számú végzésében a fellebbezést alaptalannak találta, és az elsőfokú bíróság döntését helyben hagyta. Hangsúlyozta, hogy a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helybe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendeletben foglaltak nem alapozzák meg a Bv. tv. 10/A. § szerinti kártalanítási kérelmet, ugyanis az zárkákra és lakóhelyiségek kialakítása tekintetében szabályozza az egy fogvatartottra eső légteret és életteret, azonban kórterem vonatkozásában nem.
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.710/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint az sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, E) cikk (1) bekezdését, I. cikkét, II. cikkét és a III. cikk (1) bekezdését.
- [7] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó kifejtette, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény által bevezetett ideiglenes rendelkezések értelmezése során az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták a törvény és a jogalkotó célját, ezáltal nincs összhang az Alaptörvény és a támadott végzések között. Az indítványozó szerint ezen rendelkezéseknek az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkében foglalt kényszer és embertelen bánásmód megsértését kellene kompenzálnia, a bíróságok téves jogértelmezése folytán viszont nem jut érvényre

a jogalkotó akarata, a Bv. tv. preambulumban foglalt utólagos alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti kártalanítás intézménye.

- [8] Az indítványozó kifogásolta, hogy utólagosan kialakult és a jogértelmezéssel szembemenő joggyakorlat miatt sok kártalanítási kérelmet elutasítanak, amely gátolja az Alaptörvényben megfogalmazott jog érvényre jutását, valamint veszélyezteti a jogbiztonságot.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a rabkórházi elhelyezés is fogvatartásnak minősül, és az ilyen esetben történő alapvető jogokat sértő elhelyezés esetén jár a kártalanítás, ugyanúgy, mintha az elítélt zárkában töltötte volna büntetését. Hozzáteszi, hogy ilyen esetben az egészségügyi szolgáltatást nyújtó egyes intézmények szakmai minimumfeltételeiről szóló 21/1998. (VI. 3.) NM rendeletet kellett volna alkalmazni, amely az általánosnál még szigorúbb törvényi feltételeket támaszt az ilyen jellegű elhelyezéssel kapcsolatosan.
- [10] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [11] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [12] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri a megsemmisítését. Ugyanakkor a főtítkári hiánypótlatásra kiegészített alkotmányjogi panasz sem tartalmaz releváns alkotmányjogi indokolást arra nézve, hogy a megjelölt alapjogokat miért és mennyiben sértik meg a támadott végzések, az csak a bírói jogértelmezést bírálja, így nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában fogalt követelménynek.
- [13] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1324/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3085/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 4.Bv.372/2018/14. számú végzése és a Szegedi Törvényszék 5.Bpkf.654/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kovács Arthur ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze: az indítványozó fogvatartott kártalanítási kérelmet terjesztett elő alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. május 14. napján, 2008. február 25. napja és a kérelem elbírálásának napja közötti időszak tekintetében a Szegedi Fegyház és Börtönhöz. Kérelmében többek között hivatkozott a jogszabályban előírt élettér hiányára, valamint az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülményekre.
- [3] Kérelmét az indítványozó jogi képviselőjén keresztül korábban az Emberi Jogok Európai Bíróságánál (a továbbiakban: EJEB) is benyújtotta 2016. április 4-i dátummal, amelyet nyilvántartásba vettek.
- [4] A Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, ugyanis a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/A. § (6) bekezdése szerint a kártalanítás előfeltétele, hogy az elítélt a Bv. tv. 144/B. § szerinti alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panaszt nyújtson be a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez.
- [5] 1.2. Az indítványozó és jogi képviselőjének fellebbezése folytán az ügyben másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék a fellebbezést alaptalannak találta, és az elsőfokú döntést 5.Bpkf.654/2019/2. számú végzésével helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévedett a kártalanítási kérelem kezdőidőpontjának megállapítása kapcsán, ugyanis az indítványozó 2008. február 25. napját jelölte meg, azonban helyesen állapította meg, hogy a Bv. tv. 144/B. §-a szerinti panasz benyújtását elmulasztotta, amely az előfeltétele a kártalanítási kérelemnek [Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdés].
- [6] A másodfokú bíróság kiemelte az elsőfokú eljárás azon megállapítását, miszerint a Bv. tv. 436. § (10)–(12) bekezdéseiben foglalt átmeneti rendelkezéseket nem lehet alkalmazni, tekintettel arra, hogy az indítványozó esetében a fogvatartás és az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények folyamatosak voltak, 2016. december 31. napjáig nem szabadult, azóta is folyamatosan tölti szabadságvesztését, tehát a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz benyújtása kötelező előfeltétel a kérelmet megelőzően, vagy legkésőbb azzal egyidejűleg, azt az EJEB-hez előterjesztett kérelem nem helyettesíti.
- [7] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 4.Bv.372/2018/14. számú elsőfokú végzése, valamint a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.654/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint azok sértik az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [8] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség sérelme kapcsán kifejtette, hogy az eljáró Szegedi Törvényszék azonos tényállás mellett, azonos

jogszabályt alkalmazva, az eddigi gyakorlathoz képest eltérő döntést hozott. Nem helytálló véleménye szerint az, hogy korábban kelt ügyekben helyt adtak a kérelmeknek és megítélték a kártalanítást, majd ezzel teljesen ellentétes módon az ugyanilyen alapokon fekvő jelen ügyben viszont érdemi vizsgálat nélkül elutasították, miközben más hazai bíróságok ilyen kérelmeket érdemben vizsgálnak és kártalanítást ítélnek meg. Ennek folyamánként jelen panasz indítványozója nem minősült egyenlőnek azon kérelmezőkkel, akiknek ügyében szintén a Szegedi Törvényszék járt el, csak korábban, illetve olyan kérelmezőkkel, akiknek a kérelmét más törvényszék bírálta el.

- [9] 2.2. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban előadta, hogy tévesen került megállapításra az elsőfokú bíróság állítása, miszerint a fogvatartott kérelmének kezdő időpontját 2008. augusztus 18-tól számította (a helyes dátum 2008. február 25.), valamint az eljáró bíróságok hibásan értelmezték a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény jelen ügyre irányadó rendelkezéseit. A törvény célja az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények esetére szóló hatékony hazai kártalanítást kívánta bevezetni, azonban ez a meghozott végzések során nem érvényesült, így a támadott döntések véleménye szerint tehát törvénysértők.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint a Bv. tv. 436. § (10)–(11) bekezdésének okszerűtlen és téves értelmezése abból ered, hogy a Szegedi Törvényszék általi törvényértelmezés folyamánként az elítéltek a Bv. tv. 144/B. § szerinti panaszt kellett volna benyújtani a kérelem elbírálásához, pedig a Bv. tv. 10/A §. (6) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy az EJEH-hez benyújtott kérelem esetén [Bv. tv. 436. § (10) bekezdés *b*) pont] ezen feltétel nem alkalmazható.
- [11] Ennek kapcsán utalt arra az indítványozó, hogy a Bv. tv. 436. § (10) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezések egyértelműen azt rendelik, hogy kedvezményes elbírálásban részesüljenek az elítéltek azon csoportjai, akik az EJEH-hez nyújtottak be kérelmet alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt.
- [12] A szerinte az okszerűtlen értelmezés szembement a hazai bíróságok országosan kialakult, több éves és következetes gyakorlatával, miközben az eltelt időszak alatt a jogszabályi szöveg nem változott. Önkényes volt a jogértelmezése a bíróságnak, amelynek eredménye sem nyelvtani, sem logikai úton nem következik a jogszabály szövegéből és annak céljából. Ennek alátámasztásául több korábbi, a Szegedi Törvényszék és más bíróságok előtt folyamatban volt kártalanítási eljárás során hozott döntést mutatott be példaként.
- [13] Mindezekre tekintettel az indítványozónak az volt az álláspontja, hogy az eljáró bíróságoknak követniük kellett volna a 2017. január 1-je óta kialakult következetes gyakorlatot, miszerint azokban az esetekben, ahol a kártalanítási kérelem alapjául szolgáló fogvatartási időszak kezdőnapja 2017. január 1. napja előtti, a zárónapja 2016. december 31. utáni, vagy amennyiben az ügyfél panaszt nyújtott be az EJEH-hez, amely panaszt 2017. január 1. előtt lajstromba vettek, ezen kívül, ha az ügyfél nem terjesztett elő panaszt a fogvatartó büntetés-végrehajtási intézet parancsnokához az alapvető jogait sértő elhelyezési körülmények miatt, akként bíráltak el, hogy a kártalanítási igény záró időpontjaként 2016. december 31. napját (vagy egyes bíróságok a kérelem benyújtásának napját) vették figyelembe, ugyanakkor a kérelmet érdemben vizsgálták és az egyéb feltételek fennállása esetén kártalanítást ítélték meg a kérelmező számára. Tehát a kérelmet ketté kellett volna osztani, és a 2008. február 25-től 2016. december 31-ig terjedő időszak tekintetében érdemben vizsgálni.
- [14] Az indítványozó kifejtette még azt is panaszában, hogy jelen ügyben kérelmet terjesztett elő a Legfőbb Ügyészségen azt kérve, hogy a legfőbb ügyész jelentsen be jogorvoslatot a törvényesség érdekében a végleges végzéssel szemben.
- [15] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.

- [18] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [19] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [20] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [21] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította ennek kapcsán, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésben foglalt törvény előtti egyenlőség vonatkozásában is kizárólag a bíróság törvényértelmezését vitatta.
- [23] Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [24] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1331/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3086/2020. (III. 18.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.V.35.465/2019/2. számú végzése, valamint a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.044/2019/20. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, 2019. október 30-án alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Kérte a Kúria Kfv.V.35.465/2019/2. számú végzése, valamint a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.044/2019/20. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a NAV Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatósága 4321177646/2018. iktatószámú határozatára és a NAV Fellebbviteli Igazgatósága 2234410256. iktatószámú határozatára is kiterjedően.
- [2] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben a beadvány és mellékletei tartalma szerint az elsőfokú adóhatóság az indítványozónál ellenőrzést tartott és a terhére adóhiányt állapított meg, az adóhiány után bírságot szabott ki és késedelmi pótlékot számított fel. Az indítványozó fellebbezése nyomán a másodfokú adóhatóság az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú határozattal szemben az indítványozó mint felperes közigazgatási pert indított.
- [3] A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet szerint a rendelkezésre álló iratanyag alapján az volt megállapítható, hogy az elsőfokú adóhatóság a felperes által egy kft.-től agglomerátum (vulkáni eredetű, durvább szemcséjű törmelékes kőzet) beszerzéséről szóló, befogadott számlák esetében megállapította, hogy a számlakibocsátót mesterségesen iktatták közbe egy másik zrt. és a felperes közötti ügyletbe, névleges szerepe számlakibocsátásra és felperes részére az adólevonási jog jogosulatlan megteremtésére korlátozódott. Valójában azonban a felperes a zrt.-től vásárolta meg a kft. által kiszámlázott alapanyagokat, a kft. valós piaci kockázatot nem vállalt, saját erőforrások hiányában tevőlegesen nem vett részt a gazdasági eseményekben, és mivel semmit sem tudott hozzátenni a valós folyamatokhoz, így annak gazdasági eredménye sem kimutatható. Az indítványozóval szemben meghozott adóhatósági határozatok a kft.-nél lefolytatott adóellenőrzési eljárásban hozott, első fokon jogerőre emelkedett határozatban foglalt megállapításokat is alapul vették. Az indítványozó a bírósági eljárásban sérelmezte, hogy a kft.-nél lefolytatott adóellenőrzési eljárásba nem vonták be, a kft.-vel szemben hozott adóhatósági határozattal szemben jogorvoslattal nem élhetett. A bíróság utalt arra, hogy az adóhatóságnak meg kell tagadnia az adólevonási jog által biztosított előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy a jogra csalárd módon, visszaélészerűen hivatkoztak. A bíróság egyetértett a másodfokú adóhatóság azon megállapításával, hogy az elsőfokú adóhatóság a tényállástisztázási kötelezettsége körében kétséget kizáróan bizonyította, hogy a számlák szerinti gazdasági események nem a számlák szerinti felek között jöttek létre; a felperes által rendelkezésre bocsátott dokumentumok sem voltak alkalmasak a termékértékesítés számla szerinti felek közötti megvalósulásának igazolására.
- [4] A bíróság ítélete ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, a Kúria a Kfv.V.35.465/2019/2. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta. Az ügyet véglegesen lezáró végzést az indítványozónak 2019. október 14-én kézbesítették.
- [5] 1.2. Az alkotmányjogi panasz lényege szerint a hatósági eljárások során a tisztességes eljárás [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése] alapvető és szükséges feltétele az ügyféli jogok biztosítása az érintett személyek számára. Az ügyféli jogok sérelme, az ügyféli jogok biztosításának hiánya a hatósági és bírósági eljárások során olyan alapjogsérelmet okoz a jogalanyok számára, mely indokolja és megalapozza az ilyen eljárásokban

született határozatok elleni alkotmányjogi panasz benyújtásának lehetőségét. A panasz kifejezetten az indítványozó ügyféli jogaink, ezen belül többek között az ügyfeleket és érdekelteket megillető indítványozási, észrevételezési jognak, bizonyításhoz és jogorvoslathoz való jognak [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] az alapvető sérelmét kifogásolja a panaszolt eljárások kapcsán. A panasz szerint a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete kritika nélkül átvette, érdemi eljárási cselekmény nélkül jóváhagyta az adóhatóság jogsértő, tisztességtelen eljárását és döntését, így az adóhatóság alapjogokat sértő eljárása alapvetően befolyásolta az ítélet meghozatalát és tartalmát.

- [6] 1.3. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tartja a panasz azt, amikor egy ügyben csupán formális jogorvoslati lehetőség áll az ügyfél rendelkezésére, vagy még attól is teljes egészében elzárják. A jelen esetben a panasz szerint a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata, mint jogorvoslati lehetőség, pusztán formálisan volt biztosítva az indítványozó részére, hiszen a bíróság érdemben nem vizsgálta az ügyet, az okirati bizonyítékokat, bizonyítási eljárást nem folytatott le.
- [7] 1.4. Továbbá alaptörvény-ellenes eljárási cselekmény volt a panasz szerint a Kúria végzése is, mellyel a felülvizsgálati kérelem befogadását jogellenesen megtagadta, ezzel elzárva az indítványozót a törvény adta további jogorvoslati lehetőségétől. Ez sértette az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés], ügyféli jogaitól, az érdemi védekezés lehetőségétől az indítványozó esetét az ügyben, így a lefolytatott tisztességtelen eljárás eredményeképpen állapítottak meg adóhátralékot az indítványozó terhére.
- [8] A panasz szerint az indítványozó mint adózó terhére az adókülönbözetest kizárólag egy, már más eljárásban, más adózóval szemben beszerzett bizonyítékok felhasználásával állapította meg az adóhatóság. Az indítványozó szerint az általa csatolt jelentős mennyiségű okirati bizonyítékokat az adóhatóság figyelmen kívül hagyta, az általa kezdeményezett bizonyítási indítványokat mellőzte, a tényállást a már korábban, más adózó ellen folytatott eljárásban beszerzett, az adóhatóság által szelektált iratok alapján állapították meg.
- [9] Az indítványozó utalt arra, hogy az ügyben az adóhatóság feljelentése alapján indult 07000/129/2016.bü. számú büntetőeljárást bűncselekmény hiányában lezárták, vagyis objektív, független nyomozás is cáfolta az ügylet hatóság által állított fiktív jellegét.
- [10] 1.5. Az indítványozó beadványában igazolási kérelmet is előterjesztett, mert úgy vélte, hogy – a felülvizsgálati eljárás befejezésének bevárása következtében – az alkotmányjogi panasz előterjesztésre nyitva álló határidőt elmulasztotta. Az 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás értelmében az Abtv. 27. § b) pontja szerinti „jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette” fordulat a rendes jogorvoslati lehetőségek igénybevételére vonatkozik, az indítványozó nem köteles a felülvizsgálatot és a perújítást, mint rendkívüli jogorvoslatokat is kimeríteni. A folyamatban lévő felülvizsgálati vagy perújítási eljárás ugyanakkor az Alkotmánybíróság eljárásának akadályá. Az indítványozó a Kúria végzését követően az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be, ezért igazolási kérelméértől nem kellett dönten.
- [11] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [12] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [13] 3. A panasz kúriai döntést, továbbá közigazgatási és munkaügyi bírósági ítéletet támad. Ezeknek a befogadását külön-külön kell megítélni.
- [14] 3.1. A Kúria végzése az alkotmányjogi panasz értelmében azzal sérti a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogot, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kúria jogellenesen megtagadta, ezzel elzárva az indítványozót a törvény adta további jogorvoslati lehetőségétől. Az alkotmányjogi panasz a Kúria végzését illetően

a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról szóló egyes törvényi rendelkezések értelmezését és a konkrét esetre való mikénti alkalmazását kifogásolja.

- [15] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bizonyítékok bírói mérlegelésének és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a Kúria döntésével kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [17] 3.2. A bíróság ítéletével kapcsolatban a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmének megvalósulását az indítványozó abban látta, hogy ügyféli jogai (indítványozási, észrevételezési joga, bizonyításhoz és jogorvoslathoz való joga) sérültek; a bíróság kritika nélkül átvette, érdemi eljárási cselekmény nélkül jóváhagyta az adóhatóság jogsértő, tisztességtelen eljárását és döntését.
- [18] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {lásd legutóbb pl. 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [19] A bíróság az adózás rendjéről szóló 2013. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) egyes szabályai [az Art. 1. § (3) bekezdése, (3a) bekezdése, (7) bekezdés, 2. § (1) bekezdése, 97. § (4) bekezdése, 100. § (3)–(4) bekezdése], továbbá az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) több rendelkezése [az Áfa tv. 119. § (1) bekezdése, 120. § *a)* pontja, 127. § (1) bekezdés *a)* pontja], valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) előírásai [az Sztv. 165. § (1)–(2) bekezdése, 166. § (2) bekezdése, 15. § (3) bekezdése] értelmezésével és alkalmazásával döntött az indítványozó keresetéről. A bíróság az eljárása során először az adóhatósági határozatokban rögzített konkrét megállapításokat, a másik zrt., a kft. és az indítványozó között lezajlott gazdasági eseményeket vette górcső alá az ítélet szerint. Ennek eredményeképpen megállapította, hogy az adóhatóság az Art. 1. § (7) bekezdése szerint az ügyleteket adójogi szempontból annak valódi, tényleges gazdasági tartalma alapján minősítette. Utalt arra, hogy a büntetőeljárás és az adóigazgatási eljárás egymástól elkülönült, független eljárások. Ezért önmagában az a tény, hogy a nyomozást a bűnügyi hatóság elrendelte, majd az eljárást végső soron megszüntették, nem teszi az adóhatósági megállapításokat alaptalanná.
- [20] A bíróság megállapította, hogy a másodfokú adóhatóság jogszerűen jutott arra a következtetésre, miszerint az elsőfokú adóhatóság körültekintő, alapos vizsgálatot végzett, okszerűen foglalta össze az objektív körülményeket, amelyek alapján a levonási jog megtagadása mellett döntött; az elsőfokú adóhatóság eleget tett a tényállástisztázási kötelezettségének, a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta; a feltárt tényekhez és a megállapított tényálláshoz képest további bizonyítási kötelezettség az eljáró hatóságokat nem terhelte. A bíróság számot adott arról is, hogy az indítványozó által indítványozott további bizonyításnak mely okból nem adott helyt.
- [21] Az Art. 1. § (3a) bekezdését a hatóságok és a bíróság is alkalmazta. Eszerint „[a]z adókötelezettséget érintő jogviszony (szerződés, ügylet) alanyainak ellenőrzése során ugyanazt a vizsgálattal érintett és már minősített jogviszonyt az adóhatóság nem minősítheti adózónként eltérően, a jogviszony egyik alanyánál tett megállapításait hivatalból köteles figyelembe venni a jogviszony másik alanyának ellenőrzése során”. E szabály a jogbiztonság, valamint az adóalanyok közötti egyenlőség biztosítására irányul, mivel arra kötelezi a hatóságot, hogy következetesen járjon el, és azonos tényállásokat jogilag azonos módon minősítsen.
- [22] Az indítványozó az indítványra okot adó ügyben az elsőfokú hatóság határozata ellen fellebbezést nyújtott be, azt a másodfokú hatóság érdemben bírálta el, a bíróság pedig érdemben döntött keresetéről. A bíróság a törvények jogalkalmazói értelmezésével, a konkrét ügy sajátosságaira tekintettel hozta meg döntését. A bizonyítás

körébe tartozó kérdés az, hogy az indítványozó, a másik zrt. és kft. között milyen gazdasági esemény valósult meg, illetve a számlák szerinti gazdasági események a számlák szerinti felek között létrejöttek-e. Az áfa levonásához való jog adóalany által való gyakorlásának vizsgálata során a hatóság – az Art. 1. § (3a) bekezdése értelmében – kötve van a más adóalanyokkal szemben indult olyan kapcsolódó közigazgatási eljárások keretében általa tett ténymegállapításokhoz és jogi minősítésekhez, amelyekben ezen adóalany félként nem vett részt.

- [23] Azonban az adóhatóság az Art. e szabálya alapján sem mentesül az alól, hogy tájékoztassa az adóalanyt a bizonyítékokról, amelyek alapján valamely határozatot meg kíván hozni, ily módon pedig az adóalanyt nem fosztják meg attól a jogától, hogy a vele szemben indult eljárás keretében megfelelően vitassa a ténymegállapításokat és a jogi minősítéseket. A hatóság döntésével szemben benyújtott jogorvoslati kérelem tárgyában eljáró bíróság pedig vizsgálhatja, és vizsgálja a bizonyítékokat, valamint a harmadik személyekkel szemben hozott közigazgatási határozatokban tett azon megállapításokat, amelyek a kereset kimenetele szempontjából meghatározóak.
- [24] Az Alkotmánybíróság nem ténybíróság, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok, végső soron a Kúria feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik felhatalmazással {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [25] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a bíróság ítélete és a Kúria végzése elleni panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1812/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG NORMATÍV HATÁROZATAI, VALAMINT AZ EGYÉB SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI ÉS SZEMÉLYI ÜGYEKBEN HOZOTT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK 1002/2020. (III. 6.) AB TÜ. HATÁROZATA

az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1002/2019. (IX. 20.) AB Tü. határozat módosításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 49. § (1) és (7) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva – az Alkotmánybíróság Ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat 5. § (2)–(4) bekezdésében foglaltakra is tekintettel – az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1002/2019. (IX. 20.) AB Tü. határozat módosításáról a következő határozatot hozza:

1. Az Alkotmánybíróság öttagú állandó tanácsainak számáról, összetételéről és a tanácsvezetők személyéről szóló 1002/2019. (IX. 20.) AB Tü. határozat 2. pontja a következők szerint módosul:

Az 1. öttagú tanács tagjai:

Dr. Juhász Imre tanácsvezető alkotmánybíró,
Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró,
Dr. Horváth Attila alkotmánybíró,
Dr. Sulyok Tamás alkotmánybíró.

2. Az Alkotmánybíróság e határozatát a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 26. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

3. E határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Budapest, 2020. március 3.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: XVIII/523/2020.
Megjelent a Magyar Közlöny 2020. évi 36. számában.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.
A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza.
Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen,
díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Papp Tibor ügyvezető
HU ISSN 2062-9273